

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ρηγός
Εκθεσης

ΑΘΗΝΑ, 1998

ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΑΙΟΣ - ΒΕΛΕΣΤΙΝΛΗΣ

200 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ

200 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ

ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΑΙΟΣ - ΒΕΛΕΣΤΙΝΛΗΣ

200 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ

200 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ

Εικόνα εξωφύλλου:

Πατριωτικό κήρυγμα των Ελλήνων
Alphonse Marie de Neuville (1835 - 1885)
Λιθογραφία επιζωγραφισμένη 37,5x53
Συλλογή Ιονικής Τράπεζας

© 1998 ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Σύνταξη και επιμέλεια κειμένων: Ευρυδίκη Αμπατζή
Έλενα Αντωνάρακου
Αικατερίνη Φλεριανού

Καλλιτεχνική επιμέλεια: Ευαγγελία Ολυμπίου

Σχεδιασμός και παραγωγή: ERGO m&p Γραφικές Τέχνες ΕΠΕ

ISBN 960-560-007-2

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Βηγός Εκθεσης

ΑΘΗΝΑ, 1998

ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΑΙΟΣ - ΒΕΛΕΣΤΙΝΛΗΣ

200 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ

200 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η

Βουλή των Ελλήνων τιμά φέτος τη διακοσιοστή επέτειο από το μαρτυρικό θάνατο του υπέρμαχου του πολιτικού φιλελευθερισμού και πρωτομάστορα της ελευθερίας των βαλκανικών λαών Ρήγα Φεραίου-Βελεστινλή, καθώς και τη διακοσιοστή επέτειο από τη γέννηση του εθνικού μας ποιητή Διονυσίου Σολωμού.

Στο πλαίσιο των εκδηλώσεων που έχει προγραμματίσει η Βουλή των Ελλήνων θέλοντας να συμβάλει στην εγρήγορη της ιστορικής μνήμης

και στην εμπάθυνση της συλλογικής αυτογνωσίας, περιλαμβάνεται και η οργάνωση ειδικής έκθεσης στην αίθουσα Ελευθερίου Βενιζέλου του Κοινοβουλίου.

Στην Έκθεση αυτή τιμάται το έργο του Ρήγα Φεραίου-Βελεστινλή, που αποτελεί την πρώτη συστηματική προσπάθεια πολιτικής διαπαιδαγώγησης τόσο του ελληνικού έθνους όσο και των άλλων υπόδουλων βαλκανικών λαών στα ιδεώδη και τις αξίες της εθνικής ανεξαρτησίας, της δημοκρατίας και της πανανθρώπινης αλληλεγγύης.

Στην Έκθεση αυτή τιμάται επίσης ισότιμα το έργο του Διονυσίου Σολωμού, του ποιητή που ανέδειξε τη δημοτική γλώσσα σε όργανο του υψηλού στοχασμού και της πάμφωτης ποιητικής συνείδησης του οικουμενικού Ελληνισμού.

Της συνείδησης που υμνεί με τη λαμπρή εικονοποιία και την υπερβατική μουσικότητά της τη φυσική αρμονία και τον αγώνα του ελεύθερου πνεύματος ενάντια στην ανάγκη και τις εξωτερικές αντιξοότητες. Της συνείδησης που ανάγει την ελευθερία σε απόλυτη αξία και μέτρο του ηθικού βίου.

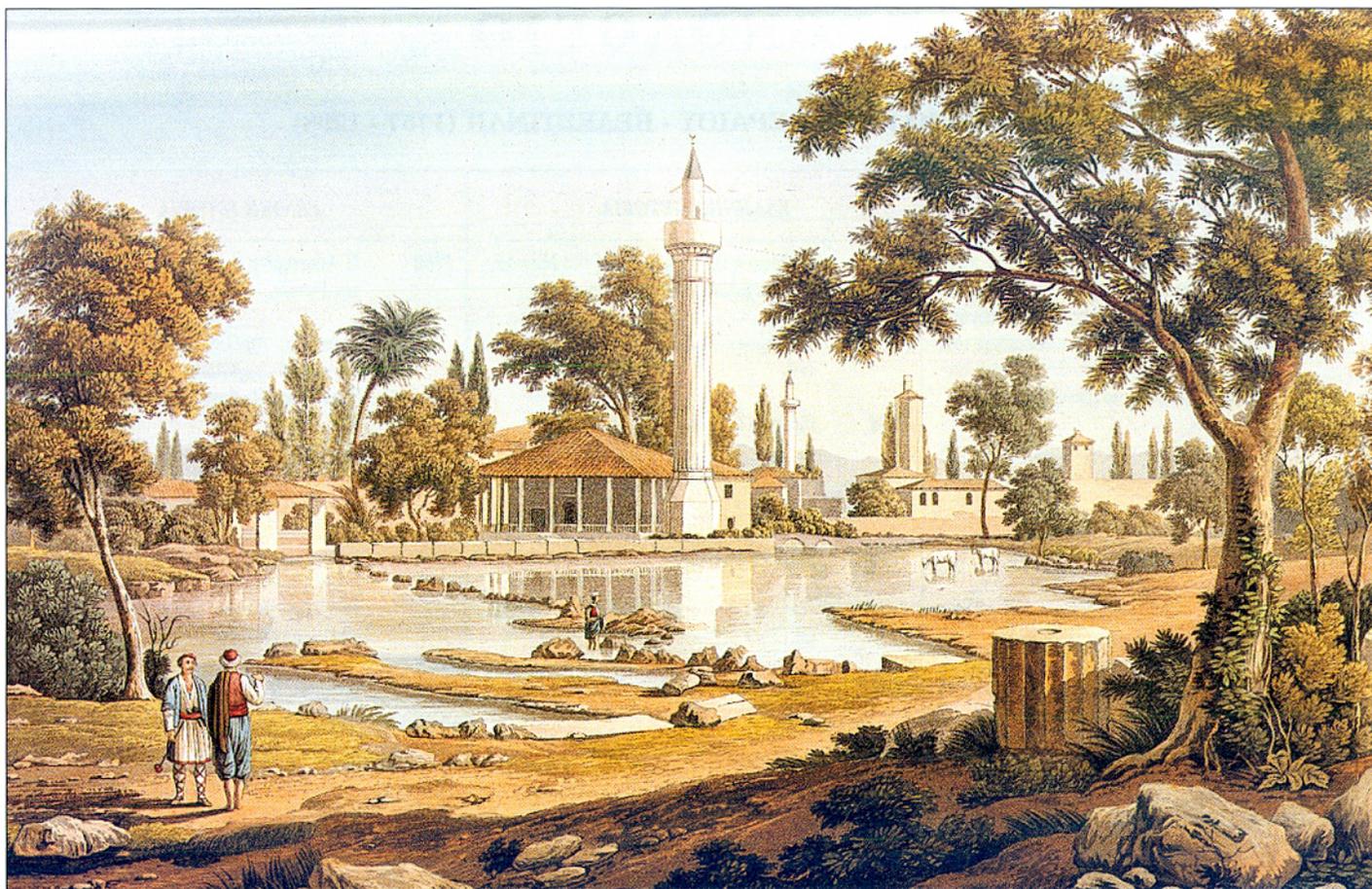
Τα δύο μεγάλα τέκνα του έθνους μας συναντήθηκαν στις στροφές του Ύμνου στην Ελευθερία και από τότε συνυπάρχουν αδελφωμένα στη συνείδηση του Νέου Ελληνισμού:

«Εγαλήνευσε κι' εχύθη
καταχθόνια μία βοή,
και του Ρήγα σου απεκρίθη
πολεμόκραχτη η φωνή.

Όλοι οι τόποι σου σ' εκράξαν
χαιρετώντας σε θερμά
και τα στόματα εφώναξαν
όσα αισθάνετο η καρδιά».

Πιστεύοντας ότι ο οδηγός των εκθεμάτων αποτελεί απαραίτητο συμπλήρωμα της Έκθεσης, αλλά και γενικότερα μέσο για την ατομική περιπλάνηση στο βίο, την πνευματική δημιουργία, αλλά και τις διαχρονικές προσλήψεις του έργου του Ρήγα Φεραίου-Βελεστινλή και του Διονυσίου Σολωμού, θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες στα Ιδρύματα, τα Μουσεία, τους φορείς και τους ιδιώτες συλλέκτες για το σημαντικό εκθεσιακό υλικό που μας παραχώρησαν, αλλά και σε όλους όσοι μόχθησαν για την οργάνωση της Έκθεσης.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΧΡ. ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Η Υπέριε Κρήνη των Φερών. Edward Dodwell (1767 - 1832). Χαλκογραφία έγχρωμη. Μουσείο Μπενάκη.

ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΑΙΟΣ - ΒΕΛΕΣΤΙΝΛΗΣ

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ ΡΗΓΑ ΦΕΡΑΙΟΥ - ΒΕΛΕΣΤΙΝΛΗ (1757 - 1798)

ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΑΙΟΣ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	ΓΕΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ
<p>1757 Γεννιέται στο Βελεστίνο (κοντά στην αρχαία πόλη των Φερών) από εύπορους γονείς. Χρησιμοποιεί πάντοτε το επώνυμο <i>Βελεστινλής</i> από τον τόπο καταγωγής του, ενώ το λόγο <i>Φεραίος</i> του δόθηκε από συγχρόνους του και μεταγενέστερους.</p> <p>Παρακολουθεί τα σχολικά μαθήματα στη Ζαγορά και τα Αμπελάκια.</p>	<p>1760 Ιδρύεται η Παλαιαία Σχολή στο Μεσολόγχι και σχολείο στην Τρίπολη.</p> <p>Ο Κοσμάς ο Αιτωλός αρχίζει τις περιοδείες του.</p> <p>1764 Ιδρύεται η Σχολή της Δημητσάνας.</p> <p>1765 Ιδρύεται η Σχολή του Ναυπλίου.</p>	<p>1762 Η Αικατερίνη η Β' γίνεται αυτοκράτειρα της Ρωσίας.</p> <p>Rousseau: <i>Αιμίλιος ή Περί Αγωγής και Κοινωνικό Συμβόλαιο</i>.</p> <p>Stuart-Revet: <i>Αρχαιότητες των Αθηνών</i> (τ. Α').</p>
<p>1775-1776 Διδάσκει στον Κισσό του Πηλίου.</p> <p>Άγνωστο πότε, εγκαταλείπει την Θεσσαλία και εγκαθίσταται στην Κωνσταντινούπολη, όπου αφοσιώνεται στο εμπόριο και τη μελέτη. Μαθαίνει γαλλικά, γερμανικά και ιταλικά.</p>	<p>1766 Βούλγαρης: <i>Μέμων</i> του Βολταίρου (μτφρ.)</p> <p>1768-1774 Πρώτος ρωσοτουρκικός πόλεμος. Ορλωφικά.</p> <p>1770 Ήττα του τουρκικού στόλου στον Τσεσμέ.</p>	<p>1763 Υπογράφεται η Συνθήκη των Παρισίων μεταξύ Αγγλίας, Γαλλίας και Ισπανίας, με την οποία τερματίζεται ο Επταετής Πόλεμος.</p> <p>1764 Beccaria: <i>Περί αδικημάτων και ποινών</i>. Εφεύρεση της ατμομηχανής από τον Watt.</p>
<p>1782-1785 Αποκτά πρόσβαση στον οικογενειακό κύκλο του φαναριώτη Αλέξανδρου Υψηλάντη, παππού των Υψηλάντηδων του 1821.</p>	<p>1771 Γεννιέται ο Ιωάννης Βηλαράς στα Γιάννενα.</p> <p>·Ο Κοραΐς στο Άμστερνταμ.</p>	<p>1765 18 Αυγούστου. Γίνεται αυτοκράτορας της Αυστρίας ο Ιωσήφ ο Β'.</p> <p>Marmontel: <i>Η βουκοπούλα των Άλπεων και Χρηστές ιστορίες</i>.</p>
<p>1785 Προάγεται σε ιδιαίτερο γραμματέα του Αλ. Υψηλάντη.</p>	<p>1774 21 Ιουλ. Υπογράφεται η Συνθήκη του Κιουτσούκ Καϊναρτζή μεταξύ Ρωσίας και Τουρκίας.</p> <p>Η Ρωσία αναλαμβάνει την προστασία των χριστιανών υπηκόων της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.</p>	<p>1767 Winckelmann: <i>Σχόλια πάνω στην ιστορία της αρχαίας τέχνης</i>.</p>
<p>1786 Ακολουθεί τον Αλ. Υψηλάντη στο Ιάσιο, όταν αυτός διορίζεται οσποδάρης (ηγεμόνας) της Μολδαβίας.</p>		<p>1769 Γεννιέται ο Ναπολέον Βοναπάρτης (1769-1821).</p>

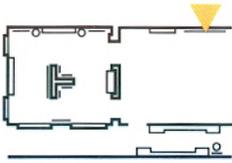
ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΑΙΟΣ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	ΓΕΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ
<p>1786-1789 Εγκαταλείπει το Ιάσιο και έρχεται στο Βουκουρέστι, όπου προσλαμβάνεται ως γραμματικός ενός πλουσίου Ρουμάνου, του <i>Brâncoveanu</i>.</p> <p>Την ίδια εποχή γνωρίζει τον πασά του Βιδινίου <i>Οσμάν Πασβάνογλου</i> -ο οποίος αργότερα θα ηγηθεί επανάστασης εναντίον του Σουλτάνου (1793-1796)- και θα του προσφέρει χρήσιμες υπηρεσίες, για τις οποίες ο Πασβάνογλου τον ευγνωμονεί.</p> <p>Το διάστημα αυτό είναι καταξιωμένος επιχειρηματίας. Διαθέτει περιουσία στην <i>Ulaska</i> και το <i>Calareti</i>, όπου εγκαθιστά τη μητέρα του και το μικρότερο αδελφό του Κωστή. Αποκτά και κατοικία σε αρχοντική συνοικία του Βουκουρεστίου.</p> <p>Στο Βουκουρέστι σπουδάζει στην Ακαδημία και εισέρχεται στον κύκλο του Καταρτζή και του Μοισιόδακα μαζί με άλλους μαθητές, τους Δημητρίους Φιλιππίδη και Κωνσταντά, τον Κοδρικά, τον Χριστόπουλο κ.ά.</p>	<p>1776 Το Οικουμενικό Πατριαρχείο καταδικάζει τον Βολταίρο.</p> <p>1779 Μοισιόδαξ: <i>Πραγματεία περί παιδων αγωγής</i>.</p> <p>Εκτελείται ο Κοσμάς ο Αιτωλός.</p> <p>1780 Αρχίζει η διδασκαλία των φυσικών επιστημών στις Ηγεμονίες.</p> <p>Μοισιόδαξ: <i>Απολογία</i>.</p> <p>1781 Φεβρ. Συνθήκη συμμαχίας μεταξύ Ρωσίας και Αυστρίας με σκοπό τον διαμελισμό των ευρωπαϊκών εδαφών της οθωμανικής αυτοκρατορίας και τη δημιουργία ελληνικής αυτοκρατορίας υπό τον εγγονό της Αικατερίνης Κωνσταντίνο.</p> <p>Μοισιόδαξ: <i>Θεωρία της Γεωγραφίας</i>.</p> <p>1782 Ο Κοραής στο Montpellier.</p> <p>1783 Ο Δημήτριος Καταρτζής αρχίζει να γράφει στη δημοτική.</p> <p>Κοραής: <i>Κατήχηση</i>.</p>	<p>1771 Guys: <i>Φιλολογικό ταξίδι στην Ελλάδα</i>.</p> <p>1772 Πρώτος διαμελισμός της Πολωνίας μεταξύ Πρωσίας, Αυστρίας και Ρωσίας.</p> <p>Ολοκληρώνεται η έκδοση της <i>Εγκυκλοπαίδειας</i> των Diderot και D' Alembert (άρχισε το 1751).</p> <p>1774 Γίνεται Σουλτάνος ο Αβδούλ Χαμίτ ο Α'. 10 Μαΐου - Γίνεται βασιλιάς της Γαλλίας ο Λουδοβίκος ο ΙΣΤ'.</p> <p>1776 4 Ιουλ. - Ανακηρύσσεται η Αμερικανική Ανεξαρτησία.</p> <p>Adam Smith: <i>Έρευνα για τη φύση και τα αίτια του πλούτου των εθνών</i>.</p> <p>Gibbon: <i>Ιστορία της παρακμής και της πτώσης της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας</i>.</p> <p>Chandler: <i>Ταξίδια στην Ελλάδα</i>.</p>
<p>1789-1791 Αυστριακή κατοχή της Βλαχίας. Το Βουκουρέστι καταλαμβάνεται από τους Αυστριακούς και ο Ρήγας απομακρύνεται από το Μαυρογένη, τον οποίο αργότερα το 1790 αποκεφαλίζουν οι Τούρκοι</p>	<p>1784 Καταρτζής: <i>Πολιτικά</i> του Réal de Curban (μτφρ.) ανέκδοτο.</p> <p>1786 Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης διαφεύγει στη Ρωσία. Ο Νικόλαος Μαυρογένης διορίζεται ηγεμόνας της Βλαχίας.</p> <p>Παμπλέκης: <i>Περί φιλοσόφου, φιλοσοφίας, φυσικών κ.λπ.</i></p>	<p>1779 Η Ισπανία κηρύσσει τον πόλεμο στην Αγγλία.</p> <p>1780 Restif de la Bretonne: Οι σύγχρονοι.</p>

ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΑΙΟΣ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	ΓΕΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ
<p>1790-1791 Αναλαμβάνει διερμηνέας ενός εκπατρισθέντος αυστριακού -πιθανόν ελληνικής καταγωγής- του <i>Χριστόδουλου Θεόδωρου Κιρλιάνου</i> και τον ακολουθεί στη Βιέννη, όπου ο τελευταίος θα τιμηθεί με τον τίτλο του Βαρόνου <i>Von Langensfeld</i>.</p> <p>Κατά τη διάρκεια της πρώτης παραμονής του στη Βιέννη (Ιούνιος 1790 - Ιανουάριος 1791) θα εκδώσει τα βιβλία: <i>- Το Σχολείον των Ντελικάτων Εραστών</i> και το <i>- Φυσικής Απάνθισμα</i></p>	<p>1787-1792 Δεύτερος ρωσοτουρκικός πόλεμος.</p> <p>1787 10 Αυγ. Η Τουρκία κηρύσσει τον πόλεμο στην Ρωσία.</p> <p>Σεπτ. Η Ρωσία υπογράφει με την Αυστρία τη Συμφωνία της Χερσόνοσ (Κριμαίας) με σκοπό τον από κοινού πόλεμο κατά της Τουρκίας και τον διαμελισμό των ευρωπαϊκών εδαφών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.</p> <p>Καταρτζής: <i>Γνώθι σαυτόν (μυθρ.)</i> ανέκδοτο.</p>	<p>1781 Kant: <i>Κριτική του καθαρού λόγου.</i></p> <p>1782 Εφεύρεση στενογραφίας. Choiseul-Gouffier: <i>Εικονογραφικό ταξίδι στην Ελλάδα.</i></p> <p>Rousseau: <i>Εξομολογήσεις.</i></p> <p>1783 Ο William Pitt ο νεότερος αναλαμβάνει την πρωθυπουργία της Αγγλίας (1783-1801).</p> <p>3 Σεπτ. Υπογράφεται η Συνθήκη των Βερσαλλιών μεταξύ Αγγλίας, Γαλλίας, Ισπανίας και Αμερικής, με την οποία αναγνωρίζεται η ανεξαρτησία των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Οι αδελφοί Montgolfier εφευρίσκουν το αερόστατο.</p>
<p>1791 Επιστρέφει στο Βουκουρέστι μαζί με τον Ιωάννη Μαυρογένη, ανηψιό του πρώην οσποδάρου Ν. Μαυρογένη.</p>	<p>1788 9 Φεβρ. Η Αυστρία κηρύσσει τον πόλεμο στην Τουρκία. Οκτ. Ο αυτοκράτορας της Αυστρίας Ιωσήφ Β' αποτυγχάνει να καταλάβει το Βελιγράδι και επιστρέφει στη Βιέννη.</p>	<p>1787 17 Σεπτ. Ψηφίζεται το Σύνταγμα των Ηνωμένων Πολιτειών.</p>
<p>1791-1793 Κατά μια εκδοχή, προσλαμβάνεται ως γραμματικός του νέου ηγεμόνα της Βλαχίας <i>Μιχαήλ Σούτσου</i>. Διδάσκει -ίσως- στην Ακαδημία του Βουκουρεστίου.</p>	<p>Ο Αλή Πασάς των Ιωαννίνων γίνεται κύριος της Θεσσαλίας και της Ακαρνανίας. Ο Κοραής εγκαθίσταται στο Παρίσι.</p>	<p>1788 Barthélemy: <i>Ταξίδι του Νέου Ανάχαρση στην Ελλάδα.</i> Εκδίδεται η εφημερίδα <i>The Times</i> του Λονδίνου. Kant: <i>Κριτική του πρακτικού λόγου.</i></p>
<p>1793-1796 Ο Μ. Σούτσος τοποθετείται οσποδάρης στο Ιάσιο, αλλά ο Ρήγας δεν τον ακολουθεί. Κατά μία εκδοχή, αναλαμβάνει διερμηνέας στο Γαλλικό Προξενείο της Βλαχίας.</p>	<p>1790-1792 Ο Λάμπρος Κατσώνης αγωνίζεται στην Ελλάδα εναντίον των Τούρκων.</p>	

ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΑΙΟΣ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	ΓΕΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ
<p>1796 Αύγ.- Φθάνει στη Βιέννη για να εκδώσει όλες τις 1796 Δεκ. εργασίες, που έχει εκπονήσει όλα αυτά τα χρόνια.</p> <p>Πρώτα τυπώνει το χαρτογραφικό του έργο με χαράκτη τον βιεννέζο Franz Muller:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Επιπεδογραφία της Κωνσταντινουπόλεως</i>, Βιέννη 1796 (εκδίδεται και χωριστά και αργότερα ως πρώτο φύλλο της Χάρτας της Ελλάδος). - <i>Νέα Χάρτα της Βλαχίας</i>, Βιέννη 1797. - <i>Γενική Χάρτα της Μολδαβίας</i>, Βιέννη 1797. - <i>Χάρτα της Ελλάδος</i>, Βιέννη 1797. <p>Τυπώνει επίσης μία <i>εικόνα του Μεγάλου Αλεξάνδρου</i>.</p> <p>Εκδίδει, επίσης, τα εξής έργα του:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Ηθικός τρίπους</i>, Βιέννη 1797. - Μεταφράζει μαζί με τον Γεώργιο Βεντότη και εκδίδει τον 4^ο τόμο του <i>Νέου Αναχάρσιδος</i> του Αββά Barthelémy. <p>Τελευταία τυπώνει δύο επαναστατικά έντυπα:</p> <ul style="list-style-type: none"> - την <i>Νέα Πολιτική Διοίκηση</i>, σε 3.000 αντίτυπα και - το <i>Στρατιωτικό Εγκόλπιο</i>, σε 1.000 αντίτυπα. <p>Τα αντίτυπα αυτά κατασχέθηκαν μετά τη σύλληψή του και καταστράφηκαν.</p>	<p>1790 Στη ναυμαχία της Άνδρου ηττάται ο Λάμπρος Κατσώνης. Εκτελείται από τους Τούρκους ο Νικόλαος Μαυρογένης. Εκδίδεται στη Βιέννη η <i>Εφημερίς των αδελφών</i> Μαρκίδη Πούλιου. Ιδρύεται σχολείο στο Άργος. Γουζέλης: <i>Χάσης</i>.</p> <p>1790-1791 Πρώτη εκστρατεία του Αλή Πασά κατά των Σουλιωτών.</p> <p>1791 4 Αυγ. Συνθήκη ειρήνης Σιστόβου μεταξύ Τουρκίας και Αυστρίας.</p> <p>1791 Φιλίππιδης - Κωνσταντάς: <i>Νεωτερική Γεωγραφία</i>.</p> <p>1792 Ηττάται ο Λάμπρος Κατσώνης στο Πορτοκάγιο της Μάνης.</p> <p>1792 9 Ιαν. Υπογράφεται η Συνθήκη του Ιασιού μεταξύ Ρωσίας και Τουρκίας, με την οποία ανανεώνονται τα προνόμια, που είχαν δοθεί στη Ρωσία με τη συνθήκη του Κιουτσούκ Καϊναρτζή. Δεύτερη εκστρατεία του Αλή Πασά κατά των Σουλιωτών. Ιδρύεται το Γυμνάσιο της Χίου. Γεννιέται ο Ανδρέας Κάλβος (-1869).</p>	<p>1789 7 Απρ. Γίνεται σουλτάνος ο Σελίμ ο Γ'. 30 Απρ. Ο George Washington εκλέγεται πρώτος Πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών. 5. Μαΐου. Ο Λουδοβίκος ο ΙΣΤ' συγκαλεί τις Γενικές Τάξεις. 14 Ιουλ. Ο λαός του Παρισιού κυριεύει τη Βασιλική. 27. Αυγ. Η Γαλλική Εθνοσυνέλευση ψηφίζει τη <i>Διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του πολίτη</i>.</p> <p>1790 Goethe: <i>Φάουστ</i>.</p> <p>1792 Μάρτ. Γίνεται αυτοκράτορας της Αυστρίας ο Φραγκίσκος ο Β'. 20 Σεπτ. Οι Γάλλοι στο Βαλμύ νικούν Πρώσους και Αυστριακούς. 21 Σεπτ. Καταργείται η βασιλεία στη Γαλλία.</p> <p>1793 21 Ιαν. Καρτομεύεται ο Λουδοβίκος ο ΙΣΤ'. Δεύτερος διαμελισμός της Πολωνίας. Καταργείται η δουλεία στις γαλλικές αποικίες.</p> <p>1794 Στη Γαλλία επικρατούν οι Γιρονδίνιοι. Condorcet: <i>Ιστορικός πίνακας των προόδων του ανθρώπινου πνεύματος</i>.</p> <p>1795 Την εκτελεστική εξουσία αναλαμβάνει στη Γαλλία το Διευθυντήριο. Τρίτος διαμελισμός της Πολωνίας. Καταλύεται το πολωνικό βασίλειο.</p>

ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΑΙΟΣ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	ΓΕΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ
<p>1797 1 Δεκεμ. Βγάζει διαβατήριο για να ταξιδέψει στην Τεργέστη ως έμπορος και αφήνει στον συνεργάτη του Ευστράτιο Αργέντη 5 κιβώτια με επαναστατικά έντυπα για αποστολή στην Τεργέστη με αποδέκτη τον Αντώνιο Νιώτη. Πριν αναχωρήσει, στέλνει επιστολή στον Αντώνιο Κορωνιό στην Τεργέστη για να τα παραλάβει. Την επιστολή παραλαμβάνει ο συνεταιρός του Κορωνιού, ο κοζανίτης Δημήτριος Οικονόμου και καταδίδει τους συντρόφους του Ρήγα στην αυστριακή αστυνομία.</p>	<p>1793 Το Πατριαρχείο καταδικάζει τον Βολταίρο.</p> <p>1790-1791 Κοδικιάς: <i>Ομιλία περί πληθύος κόσμων του Fontenelle</i> (μτφρ.)</p> <p>1791 Ψαλίδας: <i>Καλοκινήματα</i>.</p> <p>1791 Θεοτόκης: <i>Κυριακοδρόμιον. Κοραΐς: Περί αδικημάτων και ποινών του Βεκκαρία</i> (μτφρ. Έκδοση 1802).</p> <p>1797 28 Ιουν. Η Γαλλία καταλαμβάνει τα Ιόνια Νησιά.</p>	<p>1796 Ο Ναπολέων συνεχίζει τον πόλεμο κατά της Αυστρίας. Νίκες των Γάλλων στην Ιταλία.</p> <p>1797 17 Οκτ. Υπογράφεται η Συνθήκη του Κάμπο-Φόρμιο μεταξύ Γαλλίας και Αυστρίας. Η Γαλλία αποκτά τα Ιόνια Νησιά, το Βουθρωτώ, την Πάρργα, την Πρέβεζα και την Άρτα.</p>
<p>1797 14 Δεκεμ. Εγκαταλείπει τη Βιέννη και φεύγει για την Τεργέστη με τελικό προορισμό την Ελλάδα.</p>		
<p>1797 19 Δεκεμ. Συλλαμβάνεται στο ξενοδοχείο, όπου κατ-λύει, στην Τεργέστη.</p>		
<p>1797 Συλλαμβάνονται οι ομοϊδεάτες του στη Βιέννη, την Τεργέστη, την Πέστη και το Σεμλίνο.</p>		
<p>1797 30 Δεκεμ. Το βράδυ της παραμονής της μεταγωγής του στη Βιέννη αυτοτραυματίζεται, αν και σιδηροδέσμιος, με μαχαίρι στο αριστερό πλευρό κοντά στο υπογάστριο. Αναβάλλεται η μεταγωγή του στη Βιέννη.</p>		
<p>1798 5 Φεβρ. Μεταφέρεται σιδηροδέσμιος στη Βιέννη, όπου φθάνει στις 14 Φεβρουαρίου.</p>		
<p>1798 Φεβρ.- Απρίλιος Γίνονται ανακρίσεις, τις οποίες κατευθύνει προσωπικά ο υπουργός των Εσωτερικών της Αυστρίας κόμης Pergen. Ο Ρήγας και οι συγκρατούμενοί του δεν δικάζονται.</p>		

ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΑΙΟΣ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	ΓΕΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ
<p>1798 Απελαύνονται από το αυστριακό έδαφος οι εξής συνεργάτες του Ρήγα: ο οιατιστινός τυπογράφος Γεώργιος Πούλιος, ο νεαρός από το Σέρμιο Φίλιππος Πέτροβιτς και ο δάσκαλος του της γαλλικής Gaspar Peters, ο νεαρός Κωνσταντίνος Τούλιος από την Πέστη, ο καστοριανός έμπορος Γεώργιος Θεοχάρης (αυστριακοί υπήκοοι) και ο οιατιστινός έμπορος Κωνσταντίνος Δούκας (ρώσος υπήκοος). Ο Ρήγας και οι εξής επτά σύντροφοί του, όλοι τούρκοι υπήκοοι, αποφασίζεται να παραδοθούν στην Πύλη:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ευστράτιος Αργέντης, μεγαλέμπορος από τη Χίο, ετών 31. - Δημήτριος Νικολίδης, γιατρός από τα Γιάννενα, ετών 32. - Αντώνιος Κορωνιός, έμπορος και λόγιος από τη Χίο, ετών 27. - Ιωάννης Καρατζάς, λόγιος από τη Λευκωσία, ετών 31, πρώην νεωκόρος της ελληνικής εκκλησίας της Πέστης. - Θεοχάρης Γεωργίου Τουρούτζιας, έμπορος από τη Σιάτιστα, ετών 22. - Ιωάννης Εμμανουήλ, φοιτητής της ιατρικής από την Κοτοριά, ετών 24. - Παναγιώτης Εμμανουήλ, αδελφός του Ιωάννη, λογιστής του Αργέντη, ετών 22. 	<p>1798 Ο Αλή Πασάς υποτάσσει τη Χειμάρρα και τα χωριά της ακτής των Ακροκεραυνίων.</p>	
<p>1798 27 Απριλ. Ισχυρή φρουρά (3 αξιωματικοί και 24 στρατιώτες) παραλαμβάνει τους 8 Έλληνες σιδηροδέσμιους από τις φυλακές της Βιέννης για να τους οδηγήσει στο Βελιγράδι.</p>	<p>1798 Γεννιέται ο Διονύσιος Σολωμός (1798 - 1857).</p>	
<p>1798 3 Μαΐου Η ακολουθία φθάνει στο Σεμλίνο. Την επομένη με ποταμόπλοιο του Δούναβη ξεκινά για το Βελιγράδι, όπου φθάνει στις 9 Μαΐου.</p>		
<p>1798 10 Μαΐου Οι οκτώ σύντροφοι παραδίδονται στον τούρκο διοικητή Χατζή Μουσταφά και φυλακίζονται στον πύργο Neboisa.</p>		<p>1798 19 Μαΐου. Εκστρατεία των Γάλλων στην Αίγυπτο.</p>
<p>1798 24 Ιουνίου Ο Ρήγας και οι σύντροφοί του κατόπι εντολής του Σουλτάνου θανατώνονται με στραγγαλισμό. Τα πτώματά τους ρίχνονται στο Δούναβη.</p>		

ΧΑΡΤΑ

1. ΡΗΓΑΣ ΒΕΛΕΣΤΙΝΛΗΣ (1757 - 1798)

«Χάρτα της Ελλάδος εν η περιέχονται αι Νήσοι Αυτής και Μέρος των εις την Ευρώπην και Μικράν Ασίαν πολυαριθμών Αποικιών Αυτής, περιοριζομένων απ' ανατολών διά των Μύρων της Λυκίας μέχρι του Ακ-Κερμανίου, των Καρπαθίων ορών και Δουνάβεως και Σάββα των ποταμών, από δυσμών διά του Ούννα και του Ιωνίου πελάγους, από δε μεσημβρίας διά του Λιβυκού. Τα πλείω με τας παλαιάς και νέας ονομασίας. Προς δε 9 επιπεδογραφίας τινών περιφήμων πόλεων και τόπων Αυτής, συντείνουσαι εις την κατάληψιν του Νέου Αναχάρσιδος, μία χρονολογία των βασιλέων και μεγάλων ανθρώπων Αυτής, 161 τύποι ελληνικών νομισμάτων, ερανοισθέντων εκ του αυτοκρατορικού ταμείου της Αουστρίας, προς αμυδράν ιδεάν της αρχαιολογίας· εν σώμα εις 12 τμήματα νυν πρώτον εκδοθείσα, παρά του Ρήγα Βελεστινλή Θετταλού, χάριν των Ελλήνων και φιλελλήνων - 1797. Εχαράχθη παρά του Φρανσουά Μήλλερ εν Βιέν».

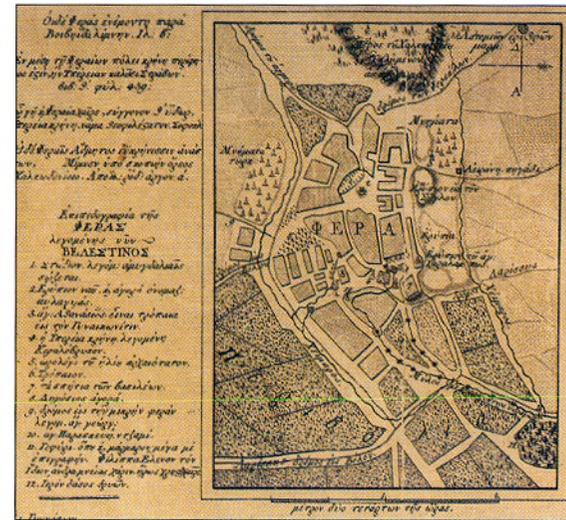
Χαλκογραφία, 210x205 εκ.

Βιβλιοθήκη της Βουλής

Ο Ρήγας το 1797 τύπωσε τη δωδεκάφυλλη Χάρτα της Ελλάδος σε 1200 αντίτυπα –από τα οποία κατασχέθηκαν

περίπου 400– στη Βιέννη στο τυπογραφείο του Jacob Nitsch και με χαράκτη τον Franz Muller (ενιαία επιφάνεια 210x205 εκ.).

Η έκδοση της Χάρτας συνδέεται με το εθνικοαπελευθερωτικό και δημοκρατικό κίνημα του Ρήγα. Με τη Χάρτα του δίνει ιστορικό σχήμα στο χώρο, όπου θα εγκαθιδρυθεί η Ελληνική Δημοκρατία. Ο χώρος αυτός περιλαμβάνει την περιοχή από τον Δούναβη και τα Καρπάθια μέχρι το Λιβυκό Πέλαγος και από την Αδριατική και το Ιόνιο Πέλαγος μέχρι τον Εύξεινο

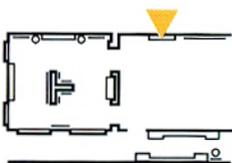
Πόντο και τη Βιθυνία της Μ. Ασίας.

Στη Χάρτα απεικονίζονται και 9 επιπεδογραφίες: η Αθήνα, η Σπάρτη, η Κωνσταντινούπολη, οι Δελφοί, το Βελεστίνο, η Ολυμπία και οι τοποθεσίες των Θερμοπυλών, των Πλαταιών και της Σαλαμίνας, όπου οι Έλληνες έδωσαν τις ενδοξότερες μάχες για την ελευθερία. Οι επιπεδογραφίες προέρχονται από τον Άτλαντα του Barbier Du Bocage, που συνόδευε την έκδοση του 1791

του Νέου Αναχάρσιδος του Αββά Barthélemy, ενώ το πρότυπο της Χάρτας δεν έχει ακόμα διευκρινισθεί ποιο ήταν. Η Χάρτα περιέχει πολλά ιστορικά και πολιτιστικά στοιχεία. Δίπλα από τα ονόματα –τα αρχαία και τα σύγχρονα– των πόλεων ο Ρήγας αναγράφει ιστορικές πληροφορίες σχετικές με μάχες, μνημεία, τόπους καταγωγής μεγάλων ανδρών, που αναφέρονται κυρίως στην αρχαιότητα.

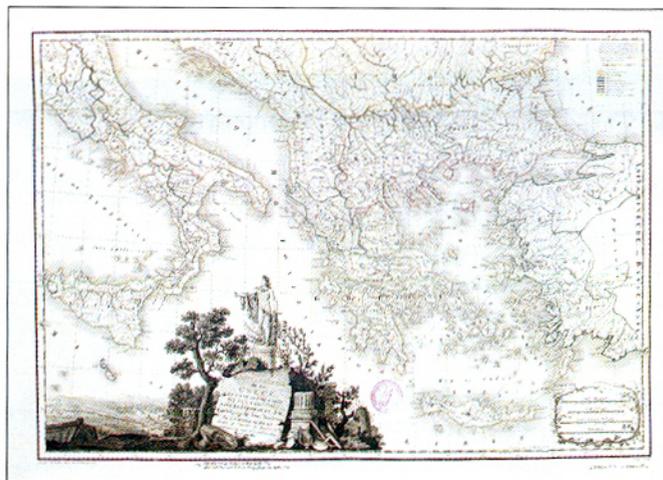
Στο πάνω και το κάτω περιθώριο της Χάρτας αναγράφονται χρονολογικά τα ονόματα 270 ιστορικών προσώπων, ηρώων, βασιλέων, σοφών κ.ά.

Απεικονίζονται στη Χάρτα και 161 νομίσματα πόλεων της αρχαιότητας. Όπως εύστοχα έχει λεχθεί το έργο αυτό του Ρήγα ήταν μία «πραγματική πατριδογνωστική εγκυκλοπαίδεια, κατάφορτη από κάθε λογής πληροφορίες, που ερχόταν να διδάξει στον υπόδουλο Ελληνισμό τι έχασε, τι έχει, τι του πρέπει».

1. ΓΕΝΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΕΝΟΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΡΟΥΣ ΤΩΝ ΑΠΟΙΚΙΩΝ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΑΝΑΧΑΡΣΗ (Carte générale de la Grèce et d' une grande partie de ses colonies, tant en Europe qu'en Asie, pour le voyage du Jeune Anacharsis, par J. D. Barbié Du Bocage commencée en 1798 et terminée en 1808, Paris 1811).

Jean Denis Barbier Du Bocage (1760 - 1825)

Χαλκογραφία επιχρωματισμένη, 46x70 εκ.
Χάραξη του P. A. F. Tardieu.

Στο: Barbier Du Bocage, *Atlas στο Voyage du Jeune Anacharsis en Grèce... par L' Abbé Barthélemy, Cinquième Edition*, A Paris De l' imprimerie de Didot Jeune, 1817, pl. 2.

Βιβλιοθήκη της Βουλής

Ο χάρτης της Ελλάδος του γάλλου χαρτογράφου Barbier Du Bocage είναι ένας ιστορικός χάρτης της αρχαίας Ελλάδος και των αποικιών της, όπως και η σχεδόν σύγχρονη του Χάρτα του Ρήγα, ο οποίος όμως καλύπτει μεγαλύτερη έκταση περιλαμβάνοντας και τις αποικίες της στην Κάτω Ιταλία και Σικελία.

2. ΕΙΚΟΣΙ ΔΥΟ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΑ ΕΚΑΤΟΝ

*ΕΞΗΝΤΑ ΕΝΑ, ΠΟΥ ΑΠΕΙΚΟΝΙΖΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ
ΧΑΡΤΑ ΤΟΥ ΡΗΓΑ*

- I. Τετράδραχμο Δημητρίου Πολιορκητή
- II. 1. Στατήρας Αίγινας
2. Στατήρας Νεαπόλεως
3. Στατήρας Αμβρακίας
4. Στατήρας Καυλωνίας
5. Στατήρας Δυρραχίου
6. Δραχμή Ίστριας
- III. 1. Δραχμή Λαρίσης
2. Δραχμή Ακαρνάνων
3. Χάλκινο νόμισμα Κνωσσού
4. Δίδραχμο Λευκάδος
5. Ημιδραχμο Σικυώνος
6. Δραχμή Φερών
- IV. 1. Στατήρας Μεταποντίου
2. Τετράδραχμο Αθηνών νέας τεχντροπίας
3. Τετράδραχμο Μ. Αλεξάνδρου
4. Στατήρας Καληδόνας
5. Στατήρας Υπουντίων Λοκρών
6. Στατήρας Αβδήρων
7. Ασημένιο Μαρώνειας
8. Δίδραχμο Καρύστου
9. Διπλός victoriatius κοινού Θεσσαλών

Νομισματική Συλλογή της ALPHA Τραπεζης Πίστewς

Στη Χάρτα απεικονίζονται 161 νομίσματα, χάλκινα, ασημένια και χρυσά 102 πόλεων της αρχαιότητας, τοποθετημένα σ' όλα τα σημεία, που ο χάρτης είχε κενά. Οι απεικονίσεις προέρχονται από νομισματολογικά βιβλία της εποχής, κυρίως του Joseph Eckel, Διευθυντή του Αυτοκρατορικού Μουσείου της Βιέννης.

3. Ο ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΑΙΟΣ ΨΑΛΛΕΙ ΤΟ ΘΟΥΡΙΟ, 1901

Karl Haupt (1866 - 1937)
Έγχρωμη λιθογραφία, 16,5x11,5 εκ.

Βιβλιοθήκη της Βουλής

Ο γερμανός χαρακτήρας Καρλ Χάουπτ, που έζησε στην Ελλάδα, εμπνεύστηκε και αυτός από τα δημοφιλή σχέδια του Peter von Hess, που είναι εμπνευσμένα από τον Αγώνα των Ελλήνων.

*4. ΕΦΗΜΕΡΙΣ, ΑΡ. 1, EN BIENNH,
TRITH, TH 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1790*

Βιβλιοθήκη της Βουλής

Το πρώτο φύλλο της *Εφημερίδος* της Βιέννης των αδελφών Μαρκιδών Πουλίων (Γεωργίου και Πουμπλίου). Η *Εφημερίς* εκδίδεται σε απλή «ρωμείκη» γλώσσα. Στο τυπογραφείο των αδελφών Πουλίων τυπώνει ο Ρήγας τα περισσότερα έργα του. Ο Γεώργιος Πούλιος συλλαμβάνεται το 1797 από την αυστριακή αστυνομία, αλλά απελευνεται ως αυστριακός υπήκοος. Το τυπογραφείο των Πουλίων κλείνει και η *Εφημερίς* διακόπτεται την έκδοσή της.

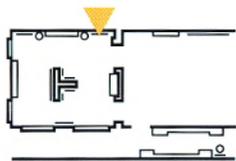
5. ΕΦΗΜΕΡΙΣ, ΑΡ. 15 (20 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1797)

Βιβλιοθήκη της Βουλής

Η *Εφημερίς* της Βιέννης στο υπ' αρ. 15 φύλλο της 20ής Φεβρουαρίου 1797 μετά τη δημοσίευση στίχων σε αρχαία διάλεκτο του Στεφάνου Κομμητά και του ρουμά-

νου Γεωργίου Γκολέσκου, που αναφέρονται στην Χάρτα του Ρήγα, δημοσιεύει και την εξής είδηση για την κυκλοφορία της Χάρτας:

“Η σαλπυζομένη χάρτα, ετοιμαζομένη τυπούται όλη, ήγουεν κ’ς τα δώδεκα, Φύλλα εις Κάλισσον Ολλανδέζικον χαρτί ονομαζόμενον Ελέφας μέχρι τέλους Απριλλίου του 1797, έτους, και ης έχει να πωληθή μέχρι τέλους Μαΐου. Οι προσφιλέστατοι Φιλέλληνες ημπορούν να γράφουν εις ημάς διά να τοις σταλή εις αυτό το διάστημα του καιρού. Επειδή και μετά ταύτα δεν θέλει ευρεθή πλέον εδώ, με το να μησεύη ο εκδότης εντεύθεν, η τιμή είναι προς τρία γρόσια η κόλλα. αι ρηθείσαι χάρται, εμπεριέχουσι τας κατά μέρος επιπεδογραφίας τινών περιφήμων πόλεων, διπλά τα ονόματα των επιλοίπων, και έως 150 αρχαία νομίσματα Ελληνίδων άλλων, ερανισθέντα από το θησαυροφυλάκον του αυτοκράτορος της Γερμανίας, προς κατάληψιν της αρχαιολογίας”.

1. Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ιωάννης Μακρυγιάννης (1797 - 1864) — Παναγιώτης Ζωγράφος (αρχές 19ου αιώνα)

Ακουατίνα και υδατογραφία, 39,5x57 εκ.

Από: *Histoire picturale de la guerre de l' Indépendance Hellénique par le général Makryjannis. Notice historique de S. E. M. Johannés Gennadius. Préface de Fred Boissonas. Edition d' Art Boissonas, Génève, [1926].*

Μουσείο Μπενάκη

Δεξιά απεικονίζεται ο Σουλτάνος καθισμένος στο θρόνο του -με φόντο την Κωνσταντινούπολη- να βάζει στο ζυγό ιερατείο και προύχοντες. Κάτω αριστερά, ένας τούρκος δείχνει τους γενναίους - πάνω αριστερά - που κατέφυγαν στα όρη, ενώ η Ελλάδα αλυσσοδεμένη - στην άκρη αριστερά - δείχνει τον Σουλτάνο.

Αριστερά σε δεύτερο επίπεδο, ο Ρήγας σπέρνει τον σπόρο της ελευθερίας και ενθαρρύνει τους Έλληνες, που έχουν πάρει τα όπλα.

2. ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΑΙΟΣ, 1871

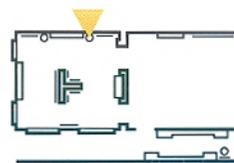
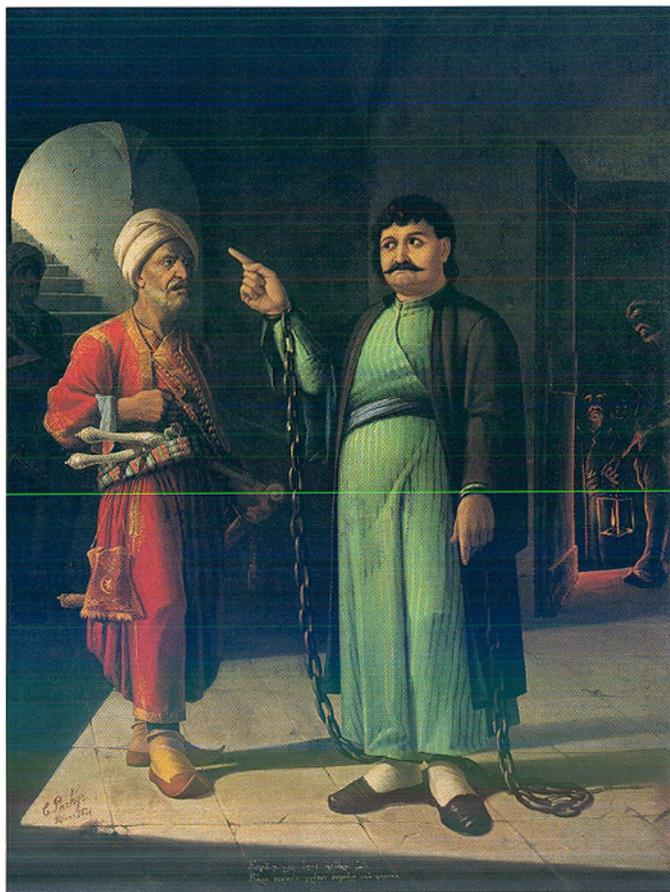
Χαράλαμπος Παχής (1844 - 1891).

Ελαιογραφία σε καμβά, 102x78 εκ.

Εθνική Πινακοθήκη - Συλλογή Κουτλίδη.

Ο Ρήγας αλυσσοδεμένος αντιμέτωπος με το δεσμοφύλα-

κά του λίγο πριν από την εκτέλεσή του στον πύργο της Neboisa. Ο κερκυραίος ζωγράφος Χαράλαμπος Παχής απέδωσε εκπληκτικά τη γενναιότητα του Ρήγα απεικονίζοντάς τον με υψωμένο χέρι. Στο κάτω μέρος της παράστασης αναγράφονται οι γνωστοί στίχοι: «Καλήτερα μιας ώρας ελεύθερη ζωή / παρά σαράντα χρόνια σκλαβιά και φυλακή».

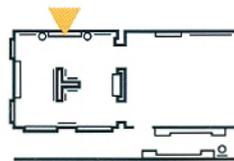

ΠΡΟΤΟΜΗ ΡΗΓΑ ΦΕΡΑΙΟΥ

Γεώργιος Φυτάλης (μέσα 19ου αι.)

Μάρμαρο, ύψ. 45 εκ.

Υπογραφή: «Εποίει Γ. Φυτάλης Τήνιος»

1. ΠΡΟΠΛΑΣΜΑ ΡΗΓΑ

Στέλιος Τριάντης (γ. 1931).

Γύψος, ύψ. 36 εκ.

Συλλογή Στέλιου Τριάντη

2. Ο ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΔΩΔΕΚΑ ΣΤΡΑΤΗΓΟΙ ΑΥΤΟΥ, 1846

Διονύσιος Πύρρος Θεεταλός (1777 - 1853)

Χαλκογραφία, 38x28 εκ.

Συλλογή Νίκου Πουλάκου

Ο Διονύσιος Πύρρος ανατύπωσε το 1846 την εικόνα του Μ. Αλεξάνδρου, που ο Ρήγας εξέδωσε στη Βιέννη το 1897, προσθέτοντας στις μορφές των τεσσάρων στρατηγών, που την πλαισιώνουν, άλλες οκτώ. Απεικονίζονται, από αριστερά πάνω προς τα δεξιά, οι εξής: Πτολεμαίος, Αντίγονος, Κάσσανδρος, Αντίπατρος, Ευμένης, Περδίκκας, Κρατερός, Σέλευκος, Λυσίμαχος, Πύρρος, Ηφαιστίων, Πολυσπέρχων.

3. ΠΑΛΑΣΚΕΣ

Αργυρή με ανάγλυφες παραστάσεις και διακόσμηση από σαβάτι.

Επίχρυση με κτυπητή διακόσμηση.

Μπρούτζινη με κτυπητή διακόσμηση.

Πολεμικό Μουσείο

4. ΡΗΓΑΣ ΒΕΛΕΣΤΙΝΛΗΣ (1757 - 1798)

Φυσικής Απάνθισμα. Δια τους αγχίνους και φιλομαθείς Έλληνες, Εκ της Γερμανικής και Γαλλικής διαλέκτου ερραρισθέν παρά του Ρήγα Βελεστινλή Θεπταλού. Ούτινος αναλώμασιν εξεδόθη, προς ωφέλειαν των ομογενών. Εν Βιέννη, Εκ της Τυπογραφίας του Ευγενούς Τράπνερ 1790.

Μουσείο Μπενάκη

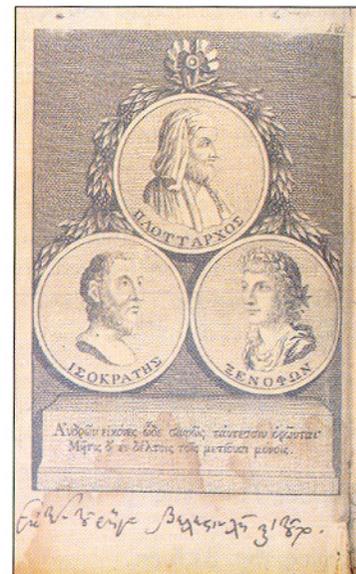
Ο Ρήγας εξέδωσε το *Φυσικής Απάνθισμα* το 1790 κατά τη διάρκεια της πρώτης εξάμηνης παραμονής του στη Βιέννη, την οποία επισκέφθηκε ως γραμματικός του ελληνικής καταγωγής Χριστόδουλου-Θεοδώρου Κιρ-

λιάνου, του μετέπειτα βαρόνου του Langenfeld, στον οποίο και το αφιερώνει.

Το έργο αυτό -το οποίο ως πρότυπά του έχει γερμανικά και γαλλικά εγχειρίδια της εποχής και κυρίως την Encyclopédie του Diderot- είναι ένα βιβλίο φυσιογνωσίας, χωρισμένο σε 24 κεφάλαια, στα οποία περιέχονται στοιχεία αστρονομίας, μετεωρολογίας, ανόργανης χημείας, βοτανικής, ζωολογίας, φυσιολογίας του ανθρώπου κ.ά. Το μήνυμα του Ρήγα βρίσκεται στη γνωστή φράση του βιβλίου: «Όποιος ελεύθερα συλλογάται, συλλογάται καλά».

5. ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΡΗΓΑ ΦΕΡΑΙΟΥ

Στο αντίτυπο του βιβλίου “*Αληθής οδός εις την ευδαιμονίαν ήτοι λόγοι παραινετικοί τρεις... μεταφρασθέντες... υπό Δημητρίου Νικολάου Δαρβάρεως*”, Εν Βιέννη της Αουστρίας, Εν τη ελληνική τυπογραφία Γεωργίου Βενδότη, 1796, το οποίο ο Δ. Δάρβαρις το έστειλε στον Ρήγα με αφιέρωση, ο Ρήγας έβαλε την υπογραφή του και σημείωσε “*Εκ των του Ρήγα Βελεστινλή και τούτου.*”

Βιβλιοθήκη της Βουλής

6. ΡΗΓΑΣ ΒΕΛΕΣΤΙΝΑΗΣ (1757 - 1798)

Η Βοσκοπούλα των Άλπεων. [Εν Οφένη, εν τω Τυπογραφείω του Πανδιδακτηρίου 1815].

Βιβλιοθήκη της Βουλής

Έμμετρη διασκευή του Ρήγα από τα γαλλικά του ερωτικού διηγήματος του Jean Francois Marmoutel «La bergère des Alpes». Το βιβλίο, που εκτίθεται εδώ, ανήκει στην δεύτερη έκδοση του 1815.

7. ΡΗΓΑΣ ΒΕΛΕΣΤΙΝΑΗΣ (1757 - 1798)

“Τα Ολύμπια. Δράμα του Αββά Μεταστασίου του Ιταλού. Μεταφρασθέν ες την Ημετέραν Διάλεκτον”. Εν Οφένη, εν τω Τυπογραφείω του Πανδιδακτηρίου 1815.

Βιβλιοθήκη της Βουλής

Τα Ολύμπια είναι το πρώτο έργο, που περιλαμβάνεται στη συλλογή των τριών ρομαντικών ιστοριών, που εξέδωσε ο Ρήγας στη Βιέννη το 1797 με τον γενικό τίτλο “Ηθικός τρίπους”. Εδώ εκτίθεται η δεύτερη έκδοση του 1815.

8. ΠΡΟΠΛΑΣΜΑ ΡΗΓΑ

Στέλιος Τριάντης (γ. 1931)

Γύψος, ύψ. 31,5 εκ.

Συλλογή Στέλιου Τριάντη

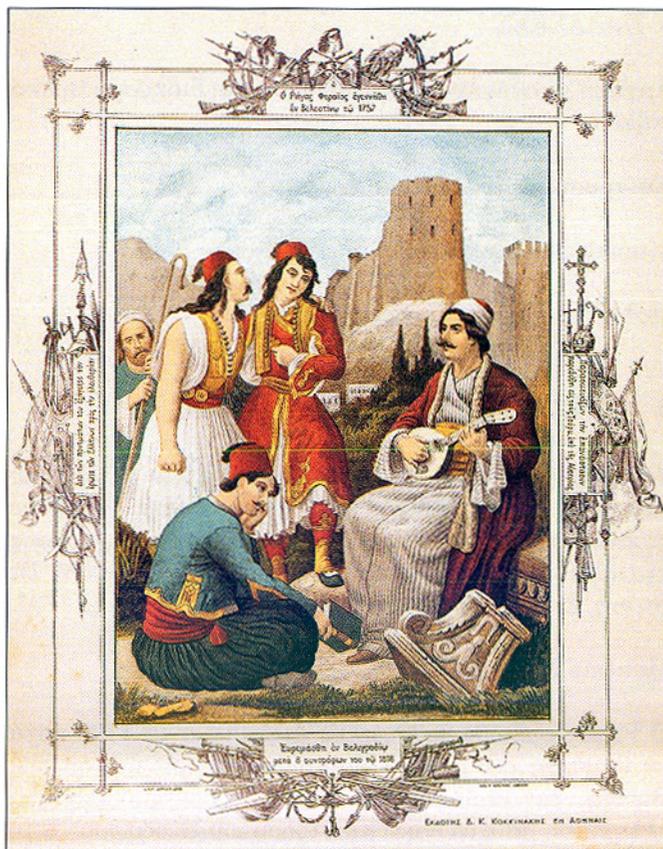
9. Ο ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΑΙΟΣ

Σωτήριος Χρησιδής (1858 - 1940)

Έγχρωμη λιθογραφία, 28,5x21,5 εκ.

Βιβλιοθήκη της Βουλής

Την έκδοση-ανατύπωση των σχεδίων του Peter von

Hess από τους Φέξη και Κοκκινάκη, η οποία έγινε στα τέλη του 19ου αιώνα, ζωγράφισε, χάραξε και επιμελήθηκε ο μακεδόνας λαϊκός ζωγράφος Σωτήριος Χρηστίδης. Απεικονίζεται ο Ρήγας με τη λύρα του καθισμένος πάνω σ' ένα αρχαίο κιονόκρανο να ξεσηκώνει με τα τραγούδια του κάποιους αρματωλούς έξω από τα τείχη μιας πόλης.

10. ΜΕΤΑΛΛΙΚΗ ΠΛΑΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΤΟΜΗ ΤΟΥ ΡΗΓΑ

Στέλιος Τριάντης (γ. 1931)

Ορείχαλκος, 28x23 εκ.

Συλλογή Στέλιου Τριάντη

11. ΡΗΓΑΣ ΒΕΛΕΣΤΙΝΑΗΣ (1757 - 1798)

Σχολείον των Ντελικάτων Ερασιών ήτοι Βιβλίον ηθικόν, περιέχον τα περίεργα συμβεβηκότα των ωραιότερων γυναικῶν του Παρισίου, ακμαζουσῶν κατά τον παρόντα Αιώνα. Εκ της Γαλλικῆς διαλέκτου νυν πρώτον μεταφρασθέν παρά του Ρήγα Βελεστινλή Θεπταλού. Εν Βιέννη της Αουστρίας. Εκ της Τυπογραφίας Ιωσήπου Βαουμαϊστέρου, 1790.

Βιβλιοθήκη της Βουλής

Το *Σχολείον των Ντελικάτων ερασιῶν* είναι το πρώτο βιβλίο, που τύπωσε ο Ρήγας στη Βιέννη το 1790. Αποτελείται από έξι ρομαντικά διηγήματα, όλα διασκευές, που σταχυολόγησε ο Ρήγας από μία συλλογή 444 διηγημάτων σε 42 τόμους του Restif de la Btetonne με το γενικό τίτλο «*Les contemporaines, ou aventures des plus*

jolies femmes de l'âge présent» που χρησιμοποιείται ως υπότιτλος στο έργο του Ρήγα. Οι ιστορίες που επέλεξε να μεταφράσει είναι ειδύλλια μεταξύ νέων με διαφορετική κοινωνική προέλευση. Τις διασκευές αυτές τις εμπλουτίζει με 13 ερωτικά στιχουργήματα, που είτε είναι δικά του είτε ανήκουν στις χειρόγραφες φαναριώτικες ανθολογίες της εποχής.

Τα διηγήματα αυτά, με τα οποία ο Ρήγας επιδιώκει τη συναισθηματική απελευθέρωση των συμπατριωτών του, αποτελούν και τα πρώτα δείγματα της νεοελληνικής ρομαντικής λογοτεχνίας.

12. ΡΗΓΑΣ ΒΕΛΕΣΤΙΝΑΗΣ (1757 - 1798)

Νέος Ανάχαρισ. Τόμος τέταρτος. Μεταφρασθείς, τα μεν 32, 33 και 34 Κεφάλαια, παρά του Γεωργίου Βεντότη Ζακυνθίου. Τα δε 35, 36, 38 και 39 παρά του Ρήγα Βελεστινλή Θεπταλού. Διορθωθείς και εκδοθείς παρά του αυτού. Εν Βιέννη, 1797.

Μουσείο Μπενάκη

Το πολύτομο έργο του Αββά Μπαρτελεμί «*Voyage du Jeune Anacharsis en Grèce*, (Παρίσι 1788), το οποίο περιγράφει μία φανταστική περιήγηση ενός νεαρού Σκύθη πρίγκιπα στην αρχαία Ελλάδα στα μέσα του 4ου αιώνα π.Χ., γνώρισε τεράστια διάδοση, μεταφράστηκε σ' όλες τις ευρωπαϊκές γλώσσες και αγαπήθηκε ιδιαίτερα από τους Έλληνες.

Οι τρεις πρώτοι τόμοι μεταφράστηκαν από τον κοζανίτη οπουδαστή της ιατρικής Γεώργιο Σακελλαρίου. Ωστόσο, πρόλαβε να εκδοθεί μόνον ο πρώτος τόμος από τους αδελφούς Μαρκίδες Πούλιους. Ο τέταρτος τόμος, που ανέλαβαν να μεταφράσουν ο Γεώργιος Βεντότης και ο Ρήγας, ο δεύτερος μετέφρασε τα κεφάλαια, που

αναφέρονταν στη Θεσσαλία, στην Ήλιδα και στους Ολυμπιακούς Αγώνες, τυπώθηκε στο τυπογραφείο του Richler και διασώθηκε. Ο Ρήγας άρχισε και τη μετάφραση του έβδομου τόμου μαζί με τον Δημήτριο Νικολίδη, γιατρό από τα Γιάννενα και συμμάρτυρά του, που δεν ολοκληρώθηκε όμως ποτέ. Η πλήρης ελληνική μετάφραση και έκδοση του έργου έγινε από τον Χρυσοβέργη Κουροπαλάτη το 1819 - 1820.

13. ΡΗΓΑΣ ΒΕΛΕΣΤΙΝΛΗΣ (1757 - 1798)

Εικόνα του Μεγάλου Αλεξάνδρου, 1797

Χαλκογραφία, 43x27 εκ.

Το πρωτότυπο ευρίσκεται στο Εθνικό - Ιστορικό Μουσείο

Ο Ρήγας τύπωσε στη Βιέννη το 1797 στο τυπογραφείο του Jacob Nitz -όπου τύπωσε και τη *Χάρτα της Ελλάδος*- και με τον χαρακτή της Χάρτας Franz Muller, την εικόνα του Μεγάλου Αλεξάνδρου «χάριν των Ελλήνων και Φιλελλήνων». Ο ίδιος ο Ρήγας παρέχει τις αναγκαίες εξηγήσεις στα ελληνικά και τα γαλλικά.

Στο κέντρο προβάλλεται η εικόνα του Μεγάλου Αλεξάνδρου με κράνος, όπου εικονίζεται ο Πήγασος, την οποία πλαισιώνουν στις τέσσερις γωνίες οι μορφές τεσσάρων στρατηγών του, του Σελεύκου, του Αντιγόνου, του Πτολεμαίου και του Κασσάνδρου.

14. ΔΥΟ ΠΙΣΤΟΛΕΣ ΕΜΠΡΟΣΘΟΓΕΜΕΙΣ ΜΕ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟ ΠΥΡΙΤΟΛΙΘΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΧΡΥΣΟ ΣΚΕΛΕΤΟ ΜΕ ΚΤΥΠΗΤΗ ΚΑΙ ΣΚΑΛΙΣΤΗ ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ

Πολεμικό Μουσείο

15. ABBÉ BARTHÉLEMY (1716 - 1795)

“Voyage du Jeune Anacharsis en Grèce, vers le milieu du quatrième siècle avant l’ère vulgaire; Par Jean-Jacques Barthélemy”, quatrième Edition. Tome premier. A Paris, De l’imprimerie de Didot Jeune, L’ an VII [1799].

Περιλαμβάνεται και προσωπογραφία χαλκογραφημένη του Abbé Barthélemy στη σελίδα απέναντι από τη σελίδα τίτλου.

Βιβλιοθήκη της Βουλής

16. ΚΑΡΙΟΦΙΛΙ

Εμπροσθογεμές με μηχανισμό πυριτόλιθου και ξύλινο σκελετό επενδυμένο με μπρούτζινες επενδύσεις.

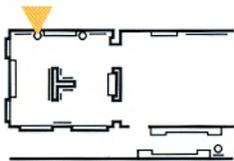
Πολεμικό Μουσείο

17. ΠΡΟΠΛΑΣΜΑ ΡΗΓΑ

Στέλιος Τριάντης (γ. 1931)

Γύψος, ύψ. 37 εκ.

Συλλογή Στέλιου Τριάντη

ΑΝΔΡΙΑΝΤΑΣ ΡΗΓΑ ΦΕΡΑΙΟΥ, 1867

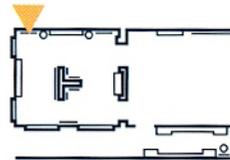
Ιωάννης Κόσσοσ (1832 - 1878).

Μάρμαρο, ύψ. 87 εκ.

Φιλολογικός Σύλλογος Παρνασσός.

Το έργο φιλοτέχνησε ο Ιωάννης Κόσσοσ το 1867, τέσσερα χρόνια πριν κατασκευάσει τον ανδριάντα του Ρήγα των Προπυλαίων του Πανεπιστημίου Αθηνών. Παραγγέλθηκε από τον εθνικό ευεργέτη Γεώργιο Αβέρωφ για να προσφερθεί ως γαμήλιο δώρο στο βασι-

λιά Γεώργιο στους γάμους του με τη Μεγάλη Δούκισσα της Ρωσίας Όλγα. Τη δεκαετία του 1930 ο Γεώργιος Β' παραβρέθηκε σε εκδήλωση για τον Ρήγα, που οργάνωσε ο Φιλολογικός Σύλλογος Παρνασσός, και την επομένη δώρισε τον ανδριάντα στον Σύλλογο.

1. Ο ΡΗΓΑΣ ΨΑΛΛΕΙ ΤΟΝ ΘΟΥΥΡΙΟ

Αγνώστου

Ελαιογραφία σε χαρτόνι, 15x11 εκ.

Μουσείο Μπενάκη

Το έργο έχει ως πρότυπο το σχέδιο του Peter von Hess.

2. ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΥΡΟΓΕΝΗ

Αγνώστου

Ελαιογραφία σε καμβά, 48x35 εκ.

Φέρει την επιγραφή: «Ιωάννης Νικόλαος Πέτρου Μαυρογένης Αυθέντης και ηγεμών της Ουγροβλαχίας».

Συλλογή Ευάγγελου Αγγελάκου

Ο Νίκος Μαυρογένης (Πάρος 1735 - 1790) διορίστηκε το 1786 ηγεμόνας της Βλαχίας. Το 1788 ανέλαβε και

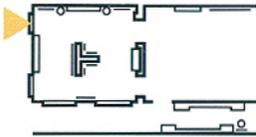
την ηγεμονία της Μολδαβίας. Κατά τη διάρκεια του Β' Ρωσοτουρκικού πολέμου (1787 - 1792) ανέλαβε στρατιωτικές (αρχιστράτηγος) των σουλτανικών δυνάμεων στις παραδουνάβιες ηγεμονίες και το 1790 αποκεφαλίστηκε ως υπεύθυνος για την ήττα του τουρκικού στρατού στο αυστριακό μέτωπο.

3. ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙ (Bucarest), 1876

Ευλογραφία, 13x19 εκ.

Σχέδιο του F. Sorrieu από φωτογραφία.

Συλλογή Λουκίας Μήτσα

1. ΡΗΓΑΣ ΒΕΛΕΣΤΙΝΛΗΣ (1757 - 1798)

“Θούριος, Ήτοι Ορμητικός Πατριωτικός Ύμνος πρώτος εις τον ήχον Μια Προσταγή Μεγάλη”, Κέρκυρα, 1798.

Ακαδημία Αθηνών. Κέντρον Μεσαιωνικών και Νεοελληνικών Ερευνών.

Ο Θούριος “Ως πότε παλικάρια να ζώμεν στα στενά” περιλαμβάνονταν στο τέλος του εντύπου, που τύπωσε ο Ρήγας στη Βιέννη τον Οκτώβριο του 1797 με τίτλο “Νέα Πολιτική Διοικήσις των κατοίκων της Ρούμελης, της Μικράς Ασίας, των Μεσογείων Νήσων και της Βλαχομογδανίας”: Το έντυπο τυπώθηκε σε 3.000 αντί-

τυπα, από τα οποία κατασχέθηκαν στην Τεργέστη τα 2785. Από αυτά, που κυκλοφόρησαν, κανένα δεν διασώθηκε. Ο Χριστόφορος Περραιβός, συνεργάτης του Ρήγα, καταγόμενος από τη γαλλοκρατούμενη τότε Πάργα, αφέθηκε ελεύθερος και φυγαδεύθηκε στην επίσης γαλλοκρατούμενη Κέρκυρα, όπου τύπωσε τον Ιούνιο του 1798 μόνο τον Θούριο. Η έκδοση του Θουρίου σύμφωνα με τον Περραιβό στηρίχθηκε σε φυλλάδιο του Ρήγα, που έφερε μαζί του από την Τεργέστη. Από την ανατύπωση του Περραιβού διασώθηκε ένα μόνο αντίτυπο –αυτό που εκτίθεται– το οποίο βρέθηκε το 1891 και ανήκει στο Αρχείο του Κέντρου Μεσαιωνικών και Νεοελληνικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών.

2. ΡΗΓΑΣ ΒΕΛΕΣΤΙΝΛΗΣ (1757 - 1898)

“Ύμνος Πατριωτικός της Ελλάδος, και όλης της Γραικίας. Προς ξαναπόκτησιν της αυτών Ελευθερίας”, Κέρκυρα, 1798.

Ακαδημία Αθηνών. Κέντρον Μεσαιωνικών και Νεοελληνικών Ερευνών.

Ο Περραιβός το ποίημα αυτό του Ρήγα το περιγράφει ως «δεύτερο Θούριο».

3. ΠΕΡΡΑΙΒΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ (1773 - 1863)

Ύμνος Εγκωμιαστικός Παρ' όλης Της Γραικίας προς τον Αρχιστράτηγον Μποναπάρτε Εις Τον ήχον Της Καρμανιόλας.

Ακαδημία Αθηνών. Κέντρον Μεσαιωνικών και Νεοελληνικών Ερευνών.

Τον Ύμνο στο Ναπολέοντα τύπωσε ο Χριστόφορος Περραιβός στην Κέρκυρα το 1798. Το ποίημα αποδίδεται στον ίδιο τον Περραιβό και όχι στον Ρήγα, γιατί αναφέρεται στην κατάκτηση της Μάλτας από το Ναπολέοντα, η οποία έγινε λίγες μέρες πριν από τον θάνατο του Ρήγα.

4. ΚΑΡΑΤΖΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ (1867 - 1798)

“Εισαγωγή Λογική ήτοι προδιοίσεις εις άπασαν την λογικήν μέθοδον του Αριστοτέλους. Συντεθείσα μεν παρά του Σοφωτάτου εν διδασκάλοις κυρίου Γεωργίου Σουγουρδή του εξ Ιωαννίνων. Τύποις δε εκδοθείσα υπό Ιωάννου Καρατζά του εκ της Λευκωσίας της Κύπρου”. Εν Βιέννη 1792. Εν τη Τυπογραφία του Βαουμαϊστέρου.

Βιβλιοθήκη της Βουλής

Ο κύπριος Ιωάννης Καρατζάς υπήρξε λόγιος και συμμάρτυρας του Ρήγα.

5. ΒΟΛΑΝΑΚΗΣ ΙΑΚΩΒΟΣ

“Hommes illustrés de la Grèce Moderne par Jacques C. Bolanachi. Rhigas et Coray”. Paris. Librairie des Bibliophiles, 1875.

Συλλογή Λουκίας Μήτσα

Το βιβλίο αυτό του Ιάκωβου Βολανάκη, που πραγματεύεται τη ζωή και το έργο του Ρήγα και του Κοραή, περιέχει και μία λιθογραφημένη προσωπογραφία του Ρήγα στην αρχή του.

6. ΠΑΛΑ ΛΕΠΤΗ ΜΕ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΕΝΗ ΤΗ ΛΑΒΗ ΚΑΙ ΜΕ ΞΥΛΙΝΗ ΘΗΚΗ ΕΠΕΝΔΥΜΕΝΗ ΟΛΟΚΛΗΡΗ ΜΕ ΑΡΓΥΡΗ ΚΑΛΥΠΤΡΑ. ΦΕΡΕΙ ΚΑΙ ΚΟΡΔΟΝΙ ΑΝΑΡΤΗΣΗΣ.

Πολεμικό Μουσείο

7. ΚΟΡΑΗΣ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ (1748 - 1833)

“Αδελφική Διδασκαλία προς τους Ευρισκομένους κατά πάσαν την Οθωμανικήν Επικράτειαν Γραικούς. Εις αντίρρησην κατά της ψευδωνύμης εν ονόματι του Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ιεροσολύμων εκδοθείσης εν Κωνσταντινουπόλει. Πατρικήν Διδασκαλίαν”. Εν Ρώμη, Εν έτει Α. της Ελευθερίας (αψη) [1798]

Βιβλιοθήκη της Βουλής

Ο Αδαμάντιος Κοραής στον πρόλογο της *Αδελφικής διδασκαλίας* του, που εκδόθηκε ανωνύμως το 1798 έργο, στο οποίο ανασκευάζει πλήρως την *Πατρική διδασκαλία* – μνημονεύει πρώτος τον Ρήγα (χωρίς να τον ονοματίζει) και τους συντρόφους του.

8. ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ ΡΗΓΑ

Λιθογραφία

Με την επιγραφή: «Αείμνηστε! Ει και τέθνηκας ζης! / θάνατος γαρ υπέρ πατρίδος αθανασία Εστί».

Στο: F. C. H. L. Pouqueville, *Geschichte der Wieder-*

geburt Griechenlands... Vierter Band, Heidelberg. C. I. Winter 1825.

Συλλογή Στάθη Φινόπουλου

9. Η ΠΛΑΤΕΙΑ ΙΩΣΗΦ ΣΤΗ ΒΙΕΝΝΗ (DER JOSEPH-PLATZ IN WIEN), αρχές 19ου αι.

Χαλκογραφία επιχρωματισμένη, 12,5 x 16,5 εκ.

Σχέδιο του C. Wurbs, χάραξη του Fr. Hablitschek.

Συλλογή Φωτεινής Μαυρικήου

10. ΣΧΕΔΙΟ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΑΣΤΙΩΝ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΣΙΑ
Plan de la ville de Constantinople et des ses Faubourgs tant d' Europe qu' en Asie levé geometriquement en 1776 par Fr. Kauffer... vérifié et augmenté en 1786 par le même Fr. Kauffer et par Le Chevalier.

Franz Kauffer και Jean Baptiste Le Chevalier
Χαλκογραφία, 47,5 x 57

Στο: M. G. F. A. Choiseul - Gouffier, *Voyage pittoresque de la Grèce*, Paris, 1822, tome second, IIe partie, pl. 63.

Βιβλιοθήκη της Βουλής

Τοπογραφικός χάρτης της Κωνσταντινούπολης την εποχή, που ζούσε εκεί ο Ρήγας, ως γραμματικός του Αλέξανδρου Υψηλάντη.

11. ΒΕΛΕΣΤΙΝΑΗΣ (1757 - 1898)

“Νέα Πολιτική Διοίκησης των Κατοίκων της Ρούμελης, της Μικράς Ασίας, των Μεσογείων Νήσων και της Βλαχομπογδανίας”.

Χειρόγραφο Κυθήρων

Συλλογή Ερμανουήλ Σ. Στάθη

Ο Ρήγας τον Οκτώβριο του 1798 τύπωσε στη Βιέννη ανώνυμα και παράνομα στο τυπογραφείο των αδελφών Μαρκιδών Πουλίων τον καταστατικό χάρτη της μελλοντικής Ελληνικής Δημοκρατίας σε 3.000 αντίτυπα. Το έντυπο αυτό –που πρέπει να ήταν ένα σε μεγάλο σχήμα μονόφυλλο, τυπωμένο, ίσως, και από τις δύο όψεις– εμ-

φάνιζε ως υπέρτιτλο τις λέξεις: ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ - ΙΣΟΤΙΜΙΑ - ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ και έφερε ως κύριο τίτλο το *Νέα Διοικήσεις των κατοίκων της Ρούμελης, της Μικράς Ασίας, των Μεσογείων Νήσων και της Βλαχομπογδανίας*.

Με τον όρο Ρούμελη νοούνται όλες οι ευρωπαϊκές περιοχές της οθωμανικής αυτοκρατορίας νότια του Δούναβη και με τον όρο Βλαχομπογδανία νοούνται οι παραδουνάβιες ηγεμονίες.

Η *Νέα Πολιτική Διοικήσεις* αποτελείτο από τέσσερα κείμενα: α) την *Επαναστατική Προκήρυξη*, ένα εισαγωγικό κείμενο που καλούσε σε επανάσταση, β) τα *Δίκαια του Ανθρώπου* (σε 35 άρθρα), γ) το *Σύνταγμα της Ελληνικής Δημοκρατίας* (σε 124 άρθρα) και δ) τον *Θούριο* ή Ως πότε παληκάρια (στίχοι 126).

Το Χειρόγραφο των Κυθήρων – που εκτίθεται – είναι το μόνο, που περιέχει και τα τέσσερα κείμενα.

12. 13. 14. 15. ΤΑ ΔΙΚΑΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ [ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ] ΚΑΙ ΘΟΥΡΙΟΣ

Φωτογραφικές αναπαραγωγές από το χειρόγραφο των Κυθήρων.

Πρόκειται για τη Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου σε 35 άρθρα που έχει ως πρότυπό της την αντίστοιχη γαλλική του 1793.

Το Σύνταγμα του Ρήγα δεν ήταν πρωτότυπο έργο ως πρότυπό του είχε τα γαλλικά συντάγματα κυρίως του 1793, αλλά και του 1795 – διέφερε όμως από αυτά στο ότι αναφερόταν σε ένα πολυεθνικό κράτος (ενιαίο και

όχι ομοσπονδιακό), που θα ονομαζόταν Ελληνική Δημοκρατία. “Η Ελληνική Δημοκρατία είναι μία, με όλον όπου συμπεριλαμβάνει εις τον κόλπον της διάφορα γένη και θρησκείας (άρθρο 1). Επίσημη γλώσσα του κράτους θα ήταν η ελληνική γλώσσα, “επειδή είναι πιο ευκολονόητη στους έλληνες και πιο εύκολη για να τη μάθουν οι ξένες εθνότητες που εμπεριέχονται στο Ελληνικό Κράτος». (άρθρο 53).

16. ΛΟΓΧΗ ΣΙΔΕΡΕΝΙΑ ΜΕ ΕΝΘΕΤΟ ΑΣΗΜΙ ΚΑΙ ΕΓΧΑΡΑΚΤΕΣ ΤΙΣ ΛΕΞΕΙΣ: «ΠΑΤΡΙΣ - ΠΙΣΤΙΣ - ΕΛΠΙΣ» αρχές 19ου αιώνα.

Συλλογή Κωνσταντίνου Νοταρά

17. ΠΑΛΑ ΤΟΥ ΣΥΝΤΡΟΦΟΥ ΤΟΥ ΡΗΓΑ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ ΠΕΡΡΑΙΒΟΥ

Μουσείο Μπενάκη

18. ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΡΗΓΑ

Ευλογραφία στο *Αττικόν Ημερολόγιον* του έτους 1874 του Ειρηναίου Ασωπίου, έτος Β', Αθήνησιν, 1873, σ. 363.

Βιβλιοθήκη της Βουλής

19. ΚΑΡΑΤΖΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ (1867 - 1798)

Κέβητος του Θηβαίου Πλατωνικού Φιλοσόφου Πίναξ μεταφρασθείς εκ του Ελληνικού εις την απλήν ημών διάλεκτον, και τύποις εκδοθείς δαπάνη Ιωάννου Καρατζά, Εν

Βιέννη 1792. Εν τη Τυπογραφία του Βαουμαϊστέρου.

Βιβλιοθήκη της Βουλής

Ο κύριος σύντροφος του Ρήγα Ιωάννης Καρατζάς μετέφρασε και εξέδωσε με δική του δαπάνη το έργο του πλατωνικού φιλοσόφου Κέβητος «Πίναξ» στη Βιέννη το 1792.

20. ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ ΡΗΓΑ

Χαλκογραφία

Στο: *Briefe eines Augenzeugen der griechischen Revolution von Jahre 1821, nebst einen Denkschrift des Fürsten Georg Gantacugeno über die Begebenheiten in der Moldau und Walachey in den Jahren 1820 und 1821, Halee, 1824.*

Επιστολές ενός αυτόπτη μάρτυρα της Ελληνικής Επανάστασης του 1821 και Υπόμνημα του πρίγκιπα Γεωργίου Καντακουζηνού στα γεγονότα της Μολδαβίας και Βλαχίας τα έτη 1820 και 1821.

Μουσείο Μπενάκη

21. “Ελληνική Νομαρχία Ἦτοι Λόγος Περί Ελευθερίας. Δι’ ου αποδίκνυται, πόσον είναι καληωτέρα η Νομαρχική Διοίκησις από τας λοιπάς, ότι εις αυτήν μόνον φυλάττεται η Ελευθερία του ανθρώπου, τι εστί Ελευθερία, οπόσων μεγάλων κατορθωμάτων είναι πρόξενος ότι τάχιστα η Ελλάς πρέπει να συντρίψη τας αλύσους της ποίαι εστάθησαν αι αιτίαι οπού μέχρι της σήμερον την εφύλαξαν δούλην, και οποίαι είναι εκείναι οπού μέλλει να την ελευθεροοσωι. Συντεθείς τε και τύποις εκδωθείς ιδίοις

αναλώμασι προς ωφέλειαν των Ελλήνων Παρά ΑνΟνίμου του Έλληνος” Εν Ιταλία. 1806.

Γεννάδειος Βιβλιοθήκη

Ο άγνωστος συγγραφέας της Ελληνικής Νομαρχίας –βιβλίο στο οποίο στηλιτεύεται η φιλοτουρκική πολιτική του ανώτερου κλήρου και των προεστών– αφιερώνει το έργο του στον Ρήγα Φεραίο (6. 5):

«Εἰς τον τύμβον του μεγάλου και αιμνήστου Έλληνος Ρήγα του υπέρ της σωτηρίας της Ελλάδος σφαγιασθέντος χάριν ευγνωμοσύνης ο συγγραφεύς το πονημάτιον τοδε ως δώρον ανατίθησι».

22. ΠΑΛΑ ΦΑΡΔΙΑ ΜΕ ΚΕΡΑΤΙΝΗ ΛΑΒΗ ΚΑΙ ΞΥΛΙΝΗ ΘΗΚΗ ΜΕ ΔΥΟ ΑΡΓΥΡΕΣ ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΕΣ ΚΑΛΥΠΤΡΕΣ

Πολεμικό Μουσείο

23. Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΣΤΗ ΒΙΕΝΝΗ (St. Stephanskirche in Wien), αρχές 19ου αι.

Χαλκογραφία επιχρωματισμένη. Σχέδιο και χάραξη του Schiedl, 18 x 14,5

Συλλογή Φωτεινής Μαυρικήου

24. ΒΕΛΙΓΡΑΔΙ (Belgrade), 1876

Ξυλογραφία, 13 x 13

Σχέδιο του F. Sorrieu από φωτογραφία

Συλλογή Λουκίας Μήτσα

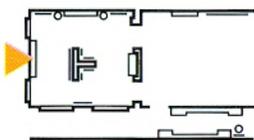
25. ΛΙΜΑΝΙ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ (*Port du Constantinople*), 1837

William Henry Bartlett (1809-1854)

Χαλκογραφία επιχρωματισμένη, 12 x 19 εκ.

Από: Julia Pardoe, *The beauties of the Bosphorus, illustrated in a series of views of Constantinople and its environs from original drawings by W. H. Bartlett*, London, 1838.

Συλλογή Λουκίας Μήτσα

1. ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ ΑΡΓΕΝΤΗ

Αγνώστου

Ελαιογραφία σε καμβά, 47 x 60 εκ.

Δημοτική Βιβλιοθήκη Χίου “Αδαμάντιος Κοραΐς”.

Η προσωπογραφία του Ευστράτιου Αργέντη φιλοτεχνήθηκε αργότερα με βάση την απεικόνιση του μεταλλίου του 1800 (;)

2. ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΛΙΜΑΝΙΟΥ ΤΗΣ ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΝΕΑ ΠΡΟΒΛΗΤΑ (*Vue de la ville et du port de Trieste prise du Môle neuf*), 1802

Louis François Cassas (1756 - 1827)

Οξυγραφία, 29 x 44 εκ., χάραξη του Desmaysens και ολοκλήρωση της χάραξης από τον Née.

Από: L. F. Cassas - Joseph de Lavallée, *Voyage pittoresque et historique de l' Istrie et de la Dalmatie*. Paris [1802], pl. 7

Φωτογραφική αναπαραγωγή

Το πρωτότυπο ευρίσκεται στη Γεννάδειο Βιβλιοθήκη.

Η Τεργέστη είναι η πόλη, στην οποία συνελήφθη ο Ρήγας αμέσως μετά την άφιξή του στις 19 Δεκεμβρίου 1897.

3. ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΥ ΚΟΡΑΗ

Αγνώστου

Ελαιογραφία σε καμβά, 47 x 59 εκ.

Δημοτική Βιβλιοθήκη Χίου “Αδαμάντιος Κοραΐς”.

4. ΡΗΓΑ ΒΕΛΕΣΤΙΝΛΗ (1757 - 1798)

Νέα Χάρτα της Βλαχίας και μέρους της Τρανσυλβανίας παρά του Ρήγα Βελεστινλή Θεπταλού εκδοθείσα χάριν των Ελλήνων και Φιλελλήνων, 1797. Εχαράχθη παρά τον Φρανσουά Μήλλερ εν Βιέννη.

Χαλκογραφία, 85 x 62

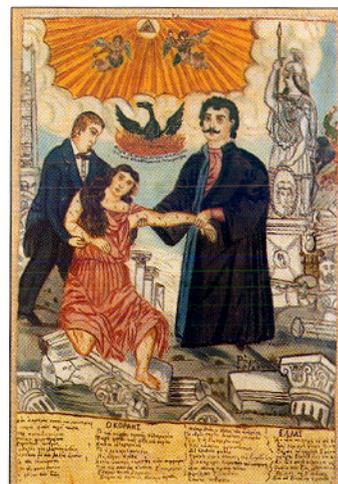
Δημοτική Βιβλιοθήκη Χίου “Αδαμάντιος Κοραΐς”.

Ο Ρήγας το 1797 τύπωσε στη Βιέννη, εκτός από την *Χάρτα της Ελλάδος*, δύο ακόμα χάρτες: την *Γενική Χάρτα της Μολδαβίας* και τη *Νέα Χάρτα της Βλαχίας* κατά

παραγγελία των ηγεμόνων τους. Τα πρότυπα των δύο αυτών χαρτών, που είναι γνωστά, ο Ρήγας τα μετέφρασε με αρκετές δικές του προσθήκες και πρωτοβουλίες.

Η *Νέα Χάρτα της Βλαχίας* είναι αφιερωμένη στον οσποδάρο της Βλαχίας Αλέξανδρο Υψηλάντη (1796-1797). Τυπώθηκε στο τυπογραφείο των αδελφών Μαρκιδών Πουλιών με χαράκτη τον Franz Muller. Είναι μετάφραση του χάρτη του αυστριακού Franz Joseph Ruhedorf με τίτλο «*Mapra specialis Valachiae*» (1788). Ενώ όμως ο χάρτης του Ruhedorf είναι έγχρωμος και σημειώνει τους 22 νομούς της Βλαχίας με λατινικούς αριθμούς έχοντας παραπλεύρως το ευρετήριο, του Ρήγα είναι άχρωμος και αναγράφει τους νομούς πάνω στο χάρτη. Ο Ρήγας προσθέτει και την εικόνα του ηγεμόνα της Βλαχίας Αλέξανδρου Υψηλάντη.

5. Ο ΚΟΡΑΗΣ ΚΑΙ Ο ΡΗΓΑΣ ΒΟΗΘΟΥΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΝΑ ΕΓΕΡΘΕΙ, 1911

Θεόφιλος Χατζημιχαήλ (1868 - 1934)

Ελαιογραφία σε χαρτόνι, 64 x 45 εκ.

Υπογραφή: Θεόφιλος Χατζημιχαήλ, 1911, κάτω δεξιά

Συλλογή Αλέξανδρου Ξύδη

Η πιο γνωστή παράσταση του Ρήγα στις αρχές του 20ου αιώνα οφείλεται στο λαϊκό ζωγράφο Θεόφιλο, ο οποίος πρέπει να την εμπνεύστηκε από παλαιότερο χαρακτηριστικό με το ίδιο θέμα.

Ο συμβολισμός είναι φανερός. Το ελληνικό έθνος με τη συνδρομή ανδρών όπως ο Ρήγας και ο Κοραής, θα ξαναγεννηθεί.

Στο κάτω μέρος του πίνακα ο λαϊκός ζωγράφος έχει αντιγράψει από το χαρακτηριστικό πρότυπό του ποίημα με τίτλο «Αναγεννηθείσα Ελλάς».

6. ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ, ΤΟΥ ΛΙΜΑΝΙΟΥ ΤΗΣ, ΤΟΥ ΛΑΖΑΡΕΤΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΚΤΩΝ ΤΗΣ ΙΣΤΡΙΑΣ, ΑΠΟ ΤΟΝ ΔΡΟΜΟ ΤΗΣ ΒΙΕΝΝΗΣ (Vue générale de Trieste; De son Port, du Lasareth et des Côtes de l' Istrie, prise du Chemin de Vienne), 1802

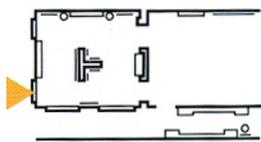
Lous Francois Cassas (1756 - 1827)

Οξυγραφία, 28,5 x 48,5 εκ., χάραξη του Niquet και ολοκλήρωση της χάραξης από τον Νέε.

Από: L. F. Cassas - Joseph de Lavallée, *Voyage pittoresque et historique de l' Istrie et de la Dalmatie*, Paris [1802], pl. 6

Φωτογραφική αναπαραγωγή

Το πρωτότυπο ευρίσκεται στη Γεννάδειο Βιβλιοθήκη.

1. ΓΙΑΤΑΓΑΝΙ ΜΕ ΑΡΓΥΡΑ ΣΚΑΛΙΣΤΑ ΕΛΑΣΜΑΤΑ ΣΤΗ ΛΑΒΗ

Πολεμικό Μουσείο

2. ΚΟΔΡΙΚΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (1762 - 1827)

“Ομιλία, περί πληθούς Κόσμων του Κυρίου Φοντενέλ... Μεταφρασθείσαι από της Γαλλικής Διαλέκτου εις την καθ’ ημάς απλήν, Ρωμαϊκην γλώσσαν, και υποσημειωθείσαι Παρά Παναγιωτάκη Καγκελαρίου Κοδρικά του εξ Αθηνών...”. Εν Βιέννη της Αουστρίας 1794. Εν τη Ελλη-

νική Τυπογραφία Γεωργίου Βεντότη.

Βιβλιοθήκη της Βουλής

3. ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΠΟ ΤΑ ΑΡΧΕΙΑ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΙΑΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥΣ

Φωτογραφική αναπαραγωγή εγγράφων από τα αρχεία της αυστριακής αστυνομίας σχετικά με τις ανακρίσεις του Ρήγα και των συντρόφων του και οι μεταφράσεις τους από τον Κωνσταντίνο Άμαντο, που περιλαμβάνονται στο έργο του “Ανέκδοτα έγγραφα περί Ρήγα Βελεσινλή”, Αθήνα, 1930.

Η αναπαραγωγή έγινε από φωτογραφίες, που ευρίσκονται στην Ακαδημία Αθηνών.

3. ΜΕΤΑΛΛΙΟ ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΟ ΤΟΥ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ ΑΡΓΕΝΤΗ, 1800

Ορείχαλκος, διάμ. 10,5 εκ.

Δημοτική Βιβλιοθήκη Χίου “Αδαμάντιος Κοραΐς”.

Το μέταλλο χαράχθηκε λίγο μετά τον θάνατο του συμμάρτυρα του Ρήγα Ευστράτιου Αργέντη κατά παραγγελία μελών της οικογένειάς του.

4. ΚΟΡΑΗΣ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ (1748 - 1833)

“Τα εις διαφόρους Συγγραφείς εκδοθέντας από τον Κοραΐν Προλεγόμενα, Δεύτερον εκδιδόμενα δια Συνδρομής των Ομογενών...” 1815

Βιβλιοθήκη της Βουλής

5. ΚΟΡΑΗΣ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ (1748 - 1833)

“ΕΠΙΣΤΟΛΗ προς τους εκδότες του Λογίου Ερμού”,
[Βιέννη], [Τυπογραφία Ι. Β. Ζβεκίου], [1818]

Βιβλιοθήκη της Βουλής

6. Ο ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΤΗΣ ΜΟΛΔΑΒΙΑΣ, ΜΙΧΑΗΛ ΣΟΥΤΣΟΣ (Le Prince de Moldavie Michel Soutzo), 1819

Luis Dupré (1789 - 1837)

Λιθογραφία επιχρωματισμένη, 41 x 30 εκ. Χάραξη του
Lemercier

Στο: L. Dupré, *Voyage à Athènes et à Constantinople*,
Paris, 1825, pl. 38

Βιβλιοθήκη της Βουλής

Ο Μιχαήλ Σούτσος (Κωνσταντινούπολη 1729 - 1803) διορίστηκε το 1791 ηγεμόνας της Βλαχίας και πιθανολογείται ότι προσέλαβε ως γραμματικό τον Ρήγα. Το 1793 τοποθετήθηκε στην ηγεμονία της Μολδαβίας – ο Ρήγας όμως παρέμεινε στο Βουκουρέστι – και το 1801 πάλι στην ηγεμονία της Βλαχίας. Το 1802 κατέφυγε στην Αυστρία – κατά τη διάρκεια της αποστασίας του πασά του Βιδινίου Πασβάνογλου – αλλά τον επόμενο χρόνο επέστρεψε στην Κωνσταντινούπολη, όπου και πέθανε.

7. ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ ΔΑΝΙΗΛ (1755 - 1833) –
ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ (1758 - 1844)

“Γεωγραφία Νεωτερική, Ερανισθείσα από διάφορους Συγγραφείς παρά Δανιήλ ιερομονάχου και Γρηγορίου ιεροδιακό-

νου των Δημητριάων. Νυν πρώτον τύποις εκδοθείσα επιστασία των ιδίων και φιλοτίμων χρηματική συνδρομή του εντιμοτάτου κυρίου “Ίβου Δροσινού Χατζή” βου του εξ Αμπελακίων. Τόμος Πρώτος περιέχων την Ευρωπαϊκή Τουρκία, Ιταλία, Σπάνια, Πορτογαλλία και Φράντζα”. Εν Βιέννη. Παρά τω ευγενεί κυρίω Θωμά τω Τράττνερν, 1791.

Γεννάδειος Βιβλιοθήκη

Η Γεωγραφία Νεωτερική των Δημητριάων Φιλιππίδη και Κωνσταντά συμπατριωτών του Ρήγα και μαθητών του Καταρτζή και του Μοισιόδακα, που κατάγονταν από τις Μηλιές του Πηλίου. Πρόκειται για ένα από τα πιο σημαντικά μνημεία του ελληνικού Διαφωτισμού. Στο έργο τους οι δύο λόγιοι εκτός από τα καθαρώς γεωγραφικά στοιχεία παρέχουν και πληροφορίες για τον πολιτισμό, και τα ήθη των πληθυσμών. Το βιβλίο διανέμεται από έντονο αίσθημα ελευθερίας.

8. ΜΟΙΣΙΟΔΑΞ ΙΩΣΗΠΟΣ (1735 - 1800)

“Θεωρία της Γεωγραφίας, Συντεθείσα υπό του Ιωσήφ του Μοισιόδακος τη οποία Υποσυνήφθη πρώτον μεν Μία Έκθεσις των Κυριωτέρων Προβλημάτων της Γεωγραφίας εν είδει Επαγωγής· δεύτερον δε Μία Έκθεσις του Πολιτικού Ενιαντού, ή του Καλενδαρίου, εν είδει Προσαρτήματος”. Εκδοθείσα νυν το πρώτον Εν τη Ουιέννη της Αυστρίας, 1781. Παρά τω Ευγενεί, και Αυτοκρατορικώ ή Βασιλικώ Τυπογράφω Ιωάννη Θωμά τω από Τράττνερν.

Βιβλιοθήκη της Βουλής

Ο Ιώσηπος Μοισιόδαξ (1735 - 1800) διδασκε στις παραδου-νάβιες ηγεμονίες κλασικούς, μαθηματικά, φυσικές επι-

στήμες, γεωγραφία και παιδαγωγική σε απλή γλώσσα.

9. ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

Δανιήλ Φιλιππίδης (1755 - 1832)

Χαλκογραφία, 34 x 43 εκ.

Στο: [Α. Φιλιππίδης], *Ιστορία της Ρουμανίας...*, τόμος α', Μέρος α', εν Λειψία της Σαξονίας, εν τη Τυπογραφία του Τάουχνιτς. 1816.

10. ΨΑΛΛΙΔΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (1767 - 1829)

Αληθής Ευδαιμονία Ἦτοι Βάσις πάσης Θρησκείας. Συνθεθείσα υπό Αθανασίου Πέτρου Ψαλλίδα του εξ Ιωαννίνων, εις την απλήν διάλεκτον, και υπό του αυτού εις την Λατινικήν μεταφρασθείσα. Τόμος Α', εν Βιέννη της Αουστρίας, 1791. Εν τη τυπογραφία Ιωσήφ του Βαουμαϊστέρου.

Βιβλιοθήκη της Βουλής

11. ΚΟΡΑΗΣ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ (1748 - 1833)

“Mémoire sur l' État Actuel de la Civilisation de la Grèce, Lu à la Société des Observateurs de l' homme le 16 Nivôse, an XI (6 Janvier 1803)”. Par Coray, docteur en Médecine et membre de ladite Société.

Βιβλιοθήκη της Βουλής

12. ΚΟΡΑΗΣ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ (1748 - 1833)

“Σάλπισμα Πολεμιστήριον. Δευτέρα Έκδοσις, Διωρθωμένη, και Ηυξημένη με προσθήκην εις το τέλος”. Εν Πελοποννήσω, Εκ της ελληνικής Τυπογραφίας Ατρομήτου του Μαραθωνίου, 1821.

Βιβλιοθήκη της Βουλής

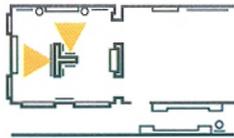
13. ΓΙΑΤΑΓΑΝΙ ΜΕ ΑΡΓΥΡΑ ΣΚΑΛΙΣΤΑ ΕΛΑΣΜΑΤΑ ΣΤΗ ΛΑΒΗ

Πολεμικό Μουσείο

14. ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ ΔΑΝΙΗΛ (1755 - 1832)

“Επιτομή Αστρονομίας Συγγραφείσα υπό Ιερωνύμου Λαλάνδ, Διευθυντήν του Αστροσκοπίου του πολεμικού σχολείου, και εφόρου του σχολείου της Γαλλίας. Μεταφρασθείσα εις την καθομιλουμένην Ελληνικήν διάλεκτον παρά Δ. Δ. του Φιλιππίδου του από Μηλιών του Πηλίου όρους. Νυν πρώτον τύποις εκδοθείσα επιστασία, συνδρομή και διορθώσει του Αρχιμδ' Ανθίμου Γαζή χάριν των Φιλομούσων του Ελληνικού Γένους”. Τόμος Β'. Εν Βιέννη της Αουστρίας 1803. Εν τη Τυπογραφία Γεωργίου Βενδότη.

Βιβλιοθήκη της Βουλής

1. ΤΡΙΤΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΒΟΣΠΟΡΟΥ ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΝΤΗΛΙ (Troisième vue du Bosphore prise à Kandilly), 1803

Antoine Ignace Melling (1763 - 1831)

Οξυγραφία, 42,5 x 79 εκ., χάραξη των Schroeder και Le Rouge και ολοκλήρωση της χάραξης του Duparc.

Από: A. I. Melling, *Voyage pittoresque de Constantinople et des rives du Bosphore*, Paris, 1819, pl. 33.

Συλλογή Στάθη Φινόπουλου

2. ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΧΘΗ ΤΟΥ ΒΟΣΠΟΡΟΥ (Vue du village de Tarapia sur la rive européenne du Bosphore), 1803.

Antoine Ignace Melling (1763 - 183..)

Οξυγραφία, 40,5 x 68,5 εκ., χάραξη των Schroeder και Le Rouge και ολοκλήρωση της χάραξης του Duparc
Απο: A. I. Melling, *Voyage pittoresque de Constantinople et des rives du Bosphore*, Paris, 1819, pl. 37

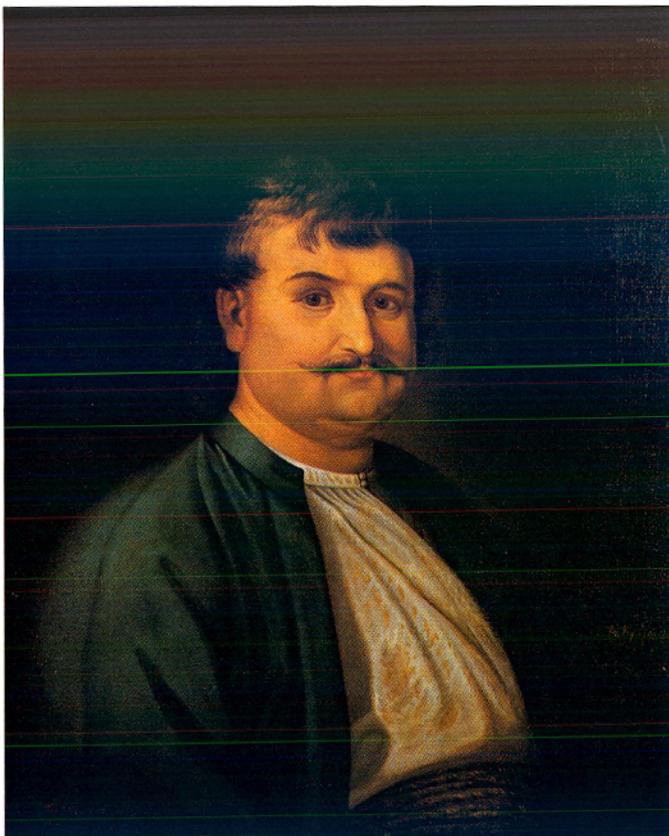
Συλλογή Στάθη Φινόπουλου

Ο ΠΡΟΠΑΠΠΟΥΣ ΠΕΡΡΑΙΒΟΣ ΜΕ ΤΟ ΚΕΦΑΛΙ ΤΟΥ ΡΗΓΑ ΦΕΡΑΙΟΥ, 1956

Νίκος Εγγονόπουλος (1910 - 1985)
Ελαιογραφία σε καμβά, 55 x 46

Πινακοθήκη Ε. Αβέρωφ. Ιδιοκτησία Ελένης Εγγονοπούλου.

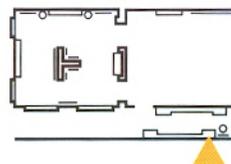

ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ ΡΗΓΑ ΦΕΡΑΙΟΥ

Ανδρέας Κριεζής (1813 - 1880)

Ελαιογραφία σε καμβά, 61 x 50 εκ.

Μουσείο Μπενάκη

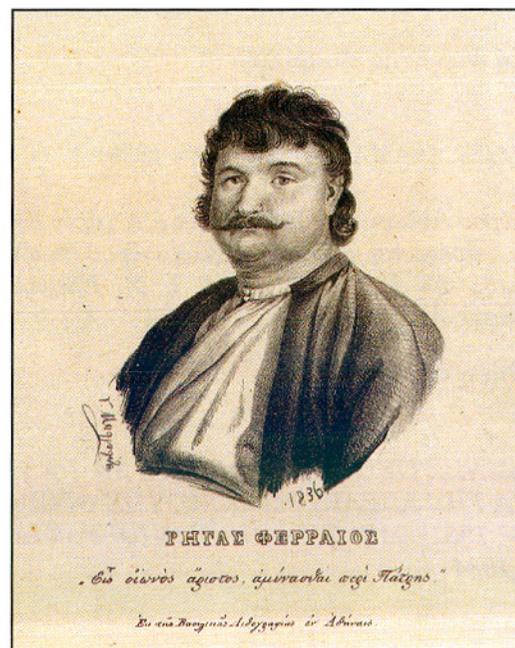

1. ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ ΡΗΓΑ ΦΕΡΑΙΟΥ

Σ. Η. Παρασκευάς (β' μισό του 19ου αιώνα)

Λιθογραφία, 13 x 10 εκ.

Εθνική Πινακοθήκη

2. ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ ΡΗΓΑ ΦΕΡΑΙΟΥ

Γεώργιος Μαργαρίτης (1814 - 1884)

Λιθογραφία, 17 x 13,5 εκ.

Εθνική Πινακοθήκη

3. ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΒΙΕΝΝΗΣ, ΤΗΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑΣ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ (A view of the city of Vienna, the capital of Germany),

Χαλκογραφία, 19 x 29 εκ.

Από: *Middleton's complete System of Geography*

Συλλογή Φωτεινής Μαυρικού

4. ΚΟΡΑΗΣ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ (1748 - 1833)

“Ηλιοδώρου Αιθιοπικών Βιβλία Δέκα, Α χάριν Ελλήνων εξέδωκε... προτροπή και δαπάνη Αλεξάνδρου Βασιλείου, ο Δ. Κοραής. Εν Παρισίοις, Παρά Ι. Μ. Εβεράρτω τω Τυπογράφω. ΑΩΔ’ ” [1804]

Βιβλιοθήκη της Βουλής

5. ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟ ΓΙΑ ΤΑ ΠΕΝΗΝΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ (1881 - 1931) ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΡΗΓΑ, 1934

Ορείχαλκος

Συλλογή Πάνου Ταζεδάκη

6. ΜΟΙΣΙΟΔΑΞ ΙΩΣΗΠΟΣ (1735 - 1800)

“Πραγματεία Περί Παιδων Αγωγής, Η Παιδαγωγία”, Συντεθείσα Παρά Ιωσήπου του Μοισιόδακος. Ενετίησι, 1779. Παρά Νικολάω Γλυκει τω εξ Ιωαννίνων.

Βιβλιοθήκη της Βουλής

7. ΚΟΡΑΗΣ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ (1748 - 1833)

“Ομήρου Ιλιάδος Ραψωδία Α, μετ’ εξηγήσεων παλαιών και νέων”. Έκδοσις Βολισσία. Εν Παρισίοις, Εκ της Τυπογραφίας Ι. Μ. Εβεράρτου, Α Ω Ι Α’ [1811]

Βιβλιοθήκη της Βουλής

8. ΚΟΔΡΙΚΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (1762 - 1827)

“Μελέτη της Κοινής Ελληνικής Διαλέκτου παρά Παναγιωτάκη Καγκελλαρίου Κοδρικά του εξ Αθηνών Πρώην Μεγάλου Γραμματικού της Αυθεντίας Βλαχίας, και Μολδαβίας...” Εν Παρισίω, Εκ της Τυπογραφίας Ι. Μ. Εβεράρτου, Α Ω Ι Α [1819]

Βιβλιοθήκη της Βουλής

9. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (1772 - 18470)

“Λυρικά του άρχοντος μεγ. λογοθέτου κυρίου Αθανασίου Χριστοπούλου νεωσί μεταυπωθέντα”. Εν Βιέννη 1818. Παρά τω Τυπογρ. Σνείρερ

Βιβλιοθήκη της Βουλής

10. ΚΟΡΑΗΣ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ (1748 - 1833)

“Επικτήτου Εγχειρίδιον Κέβητος Πίναξ, Κλεάνθους Ὑμνος”, Εκδόντος και διορθώσαντος Α. Κ., ... Εν Παρισίους, Εκ της Τυπογραφίας Ι. Μ. Εβεράρτου, 1826.

Βιβλιοθήκη της Βουλής

11. ΚΟΡΑΗΣ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ (1798 - 1833)

“Στράβωνος Γεωγραφικῶν Βιβλία Ἑπτακαίδεκα, Εκδιδόντος και διορθούντος Α. Κοραή, Φιλοτίμω δαπάνη των ομογενῶν Χίων, επ’ αγαθῶ της Ελλάδος. Μέρος Πρώτον”. Εν Παρισίους, Εκ της Τυπογραφίας Ι. Μ. Εβεράρτου. Se trouve, chez Théophile Barrois, Père, Libraire... Α Ω Ι Ε [1815]

Βιβλιοθήκη της Βουλής

12. ΦΩΤΕΙΝΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ (1777 - 1821)

“Ιστορία της Πάλαι Δακίας, τα νυν Τρανσυλβανίας, Βλαχίας, και Μολδαβίας. Εκ διαφόρων παλαιῶν και νεωτέρων συγγραφέων συνερανοσθείσα παρά Διονυσίου Φωτεινού. Σερδάρου” Τόμος Γ”. Εν Βιέννη της Αουστρίας. Εκ του Τυπογραφείου Ιω. Βαρθ. Σβεκίου, 1819.

Βιβλιοθήκη της Βουλής

13. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ (1758 - 1844)

“Αι Ἐπιστολαί Συνεσίου του Κυρηναίου, μετά των Σχολίων του Διδασκάλου Νεοφύτου Ιεροδιακόνου του Πελο-

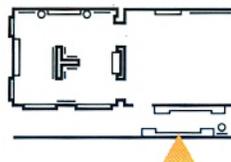
ποννησίου εκδοθείσαι σπουδή τε και επιστασία Γρηγορίου Ιεροδιακόνου Δημητριέως του Κωνσταντά,...” Εν Βιέννη της Αουστρίας εν τη Τυπογραφία Γεωργίου του Βεντότου. αφηβ’ [1792]

Βιβλιοθήκη της Βουλής

14. ΚΟΡΑΗΣ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ (1746 - 1833)

“Βεκκαρίου Περί Αδικημάτων και Ποινῶν, Μεταφρασμένον από την ιταλικήν γλώσσαν. Δευτέρα Ἐκδοσις, διορθωμένη και αυξημένη με σημειώσεις και πίνακα στοιχειακόν. Εἰς την οποίαν ἐπροστέθη και το πανομοιότυπον της προς τον μεταφραστήν ἐπιστολής του Μορελλέ του”. Εν Παρισίους, Εκ της Τυπογραφίας Φιρμίνου Διδότου, 1823

Βιβλιοθήκη της Βουλής

ΑΝΤΙΤΥΠΟ “ΘΟΥΡΙΟΥ” ΣΕ 6 ΦΥΛΛΑ ΜΕ 12 ΜΙΝΙΑΤΟΥΡΕΣ - ΧΑΡΑΚΤΙΚΑ ΚΑΙ ΕΝΑ ΑΝΤΙΤΥΠΟ ΧΑΡΑΚΤΙΚΟΥ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΡΗΓΑ.

ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ ΡΗΓΑ ΣΕ ΕΥΛΙΝΗ ΜΗΤΡΑ, 21x17,5 εκ.

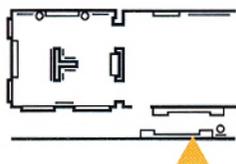
ΔΥΟ ΣΥΝΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ “ΘΟΥΡΙΟΥ” ΣΕ ΕΥΛΙΝΕΣ ΜΗΤΡΕΣ

ΕΞΙ ΠΡΩΤΟΤΥΠΑ ΠΡΩΤΟΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΚΑΙΣΕ και

ΕΞΙ ΜΗΤΡΕΣ ΚΟΣΜΗΜΑΤΩΝ ΧΑΡΑΓΜΕΝΕΣ ΣΕ
NYLOPRINT

Γιάννης Γουρζής (γ. 1953)

Συλλογή Γιάννη Γουρζή

1. Ο ΡΗΓΑΣ ΨΑΛΛΕΙ ΤΟΝ ΘΟΥΡΙΟ

Θεόφιλος Χατζημιχαήλ (1868 - 1934)

Φωτογραφική αναπαραγωγή

Το πρωτότυπο ευρίσκεται στην Ανακασιά Βόλου

Βιβλιοθήκη της Βουλής

2. Η ΥΠΕΡΕΙΑ ΚΡΗΝΗ ΤΩΝ ΦΕΡΩΝ (*The Hyperian Fountain of Pherae*), 1806

Edward Dodwell (1767 - 1832)

Χαλκογραφία έγχρωμη (ακουατίνα) 20 x 40, χάραξη
του P. Havell.

Από: E. Dodwell, *Views in Greece*, London, 1821.

Φωτογραφική αναπαραγωγή

Το πρωτότυπο ευρίσκεται στο Μουσείο Μπενάκη

Βιβλιοθήκη της Βουλής

Ο ιρλανδός περιηγητής, αρχαιολόγος και ερασιτέχνης ζωγράφος Edward Dodwell ταξίδεψε στην Ελλάδα το 1801 και αργότερα το 1805 - 1806. Στον πίνακα δεσπόζουν δύο μιναρέδες στην ίδια περίπου θέση, όπου ο Ρήγας στην επιπεδογραφία του των Φερών στην Χάρτα της Ελλάδος τοποθετεί τα μουσουλμανικά ιερά.

3. ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ ΡΗΓΑ ΦΕΡΑΙΟΥ, 1943

Λουκία Μαγγιώρου (γ. 1914)

Ευλογραφία σε όρθιο ξύλο, 27 x 18,3 εκ.

Από το παράνομο λεύκωμα *Από τους αγώνες του Ελληνικού Λαού*, έκδοση ΕΑΜ - ΕΛΑΣ, που κυκλοφόρησε στις 25 Μαρτίου 1943.

Συλλογή Νίκου Γρηγοράκη

4. ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΡΗΓΑ, 1954

Ανατολής Λαζαρίδης (1916 - 1989)

Χαρακτικό σχέδιο, 12 x 9,5

Συλλογή Νίκου Γρηγοράκη

Ο ζωγράφος-χαρακτήρας Ανατολής Λαζαρίδης φιλοτέχνησε το πορτραίτο του Ρήγα για το εξώφυλλο του λογοτεχνικού περιοδικού *“Ελληνική Δημιουργία”*, τευχ. 147 (1954)

5. ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΡΗΓΑ, 1870

Θανάσης Παγώνης (περ. 1825 - τέλη 19ου αιώνα)

Φωτογραφική αναπαραγωγή

Το πρωτότυπο ευρίσκεται στη συλλογή του Κίτσου Μακρή στο Βόλο.

Βιβλιοθήκη της Βουλής

Η πρώτη γνωστή παράσταση του Ρήγα στον ελλαδικό χώρο οφείλεται στο χιονιαδίτη ζωγράφο Θανάση Παγώνη και διακοσμούσε τους τοίχους της οικίας του στη Δράκια του Πηλίου.

6. ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ ΡΗΓΑ, 1943

Βάσω Κατράκη (1914 - 1988)

Ευλογραφία σε όρθιο ξύλο, 11, 5 x 8,5 εκ.

Από το παράνομο λεύκωμα *“Από τους Αγώνες του Ελληνικού Λαού”*, έκδοση ΕΑΜ - ΕΛΑΣ, που κυκλοφόρησε στις 25 Μαρτίου 1943.

ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΣΤΙΧΟΙ ΤΟΥ ΘΟΥΡΙΟΥ ΤΟΥ ΡΗΓΑ ΜΕ ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ

Γεώργιος Βελισσαρίδης (1909 - 1940)

Ευλογραφίες από το ίδιο λεύκωμα.

Ανάμεσα στα κοσμήματα οι στίχοι του Θούριου «Καλλίτερα μιας ώρα ελεύθερη ζωή παρά σαράντα χρόνια σκλαβιά και φυλακή».

Συλλογή Νίκου Γρηγοράκη

7. ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ ΡΗΓΑ ΒΕΛΕΣΤΙΝΑΗ, 1943

Ευθύμιος Παπαδημητρίου (1859 - 1959)

Ευλογραφία σε πλάγιο ξύλο, 22,3 x 17 εκ.

Συλλογή Νίκου Γρηγοράκη

8. ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ ΡΗΓΑ ΦΕΡΑΙΟΥ, 1856

Περικλής Σκιαδόπουλος (1833 - 1875)

Ευλογραφία, 15,5 x 10,5 εκ.

Από το περ. “Πανδώρα” τεύχ. 142 (15 Φεβρουαρίου 1856)

Συλλογή Νίκου Γρηγοράκη

Το πρώτο γνωστό χαρακτηριστικό για το Ρήγα στον 19ο αιώνα οφείλεται στον χαράκτη Περικλή Σκιαδόπουλο ο οποίος προφανώς το φιλοτέχνησε με πρότυπο μαρμάρινη προτομή του Ρήγα.

9. ΒΕΛΕΣΤΙΝΟ, 1943

Σπύρος Βασιλείου (1902 - 1985)

Ευλογραφία, 9 x 9 εκ.

Από το βιβλίο του Άγι Θέρου, “Η Δρακογενιά”, Αθήνα, 1943

Συλλογή Νίκου Γρηγοράκη

Στο χαρακτηριστικό αυτό του Βασιλείου ο Ρήγας κρατεί τον σπόρο της ελευθερίας ανθισμένο.

10. ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΑΙΟΣ ΒΕΛΕΣΤΙΝΑΗΣ

“Θούριος”. Ευλογραφίες Γιάννη Γουρζή Θεσσαλονίκη, Συλλεκτικές Εκδόσεις Κ. Αντωνόπουλος, 1998.

Συλλογή Γιάννη Γουρζή

11. Ο ΡΗΓΑΣ ΚΑΙ Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΠΑΝΩ ΣΕ ΑΡΧΑΙΑ ΕΡΕΠΠΑ

Θεόφιλος Χατζημιχαήλ (1868 - 1934)

Φωτογραφική αναπαραγωγή

Από τοιχογραφία που ευρίσκεται στην Άλλη Μεριά Βόλου.

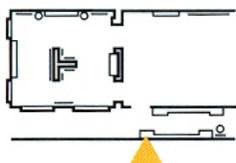
Βιβλιοθήκη της Βουλής

12. ΒΕΛΕΣΤΙΝΟ (*Vellestino*), 1806
Simone Pomardi (περ. 1760 - 1830)

Χαλκογραφία, 10 x 40 εκ., χάραξη P. Parboni.
Από: S. Pomardi, *Viaggio nella Graecia fatto da Simone Pomardi negli anni 1804, 1805 e 1806*, Roma, 1820, t. II, p. 34.

Φωτογραφική αναπαραγωγή
Το πρωτότυπο ευρίσκεται στη Γεννάδειο Βιβλιοθήκη.
Βιβλιοθήκη της Βουλής

Η πανοραμική αυτή απεικόνιση του Βελεστίνου του 1806 οφείλεται στον Ιταλό ζωγράφο Simone Pomardi, ο οποίος συνόδευσε το βρεταννό περιηγητή Edward Dodwell στο ταξίδι του στη Ελλάδα το 1805 - 1806.

1. ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ ΡΗΓΑ

Ευθύμιος Παπαδημητρίου (1895 - 1915)

Ξυλογραφία 22,3 x 17 εκ.

Εθνική Πινακοθήκη

2. ΠΕΡΡΑΙΒΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ

”Πολεμικά απομνημονεύματα και Βιογραφία Ρήγα Φεραίου”. Πρόλογος - Επιμέλεια Μ. Μ. Παπαϊωάννου,

Αθήνα, Εκδόσεις Οίκου Σεφερλή, 1956 (Ελληνική Επανάσταση)

Βιβλιοθήκη της Βουλής

3. ΦΩΤΙΑΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

“Υμνοι του πρωτομάρτυρος Ρήγα του Φεραίου. Μετά συντόμου βιογραφίας αυτού”. Αθήνησι, Εκ του Τυπογραφείου της Φιλοκαλίας, 1878

Βιβλιοθήκη της Βουλής

4. ΘΟΥΡΙΟΝ ΑΣΜΑ ΤΟΥ ΑΕΙΜΝΗΣΤΟΥ ΡΗΓΑ ΤΟΥ ΦΕΡΑΙΟΥ

Στο: Αντώνιος Σιγάλας, “Συλλογή εθνικών ασμάτων περιέχουσα τετρακόσια άσματα τονισθέντα υπό του εκ Θήρας μουσικοδιδασκάλου Αντωνίου Ν. Σιγάλα”, Εκδομένη συνδρομή της Βουλής της Ελλάδος και άλλων φιλομούσων, Εν Αθήναις, Εκ του Τυπογραφείου Χ. Ν. Φιλαδελφώς, 1880.

Βιβλιοθήκη της Βουλής

5. ΒΡΑΝΟΥΣΗΣ ΛΕΑΝΔΡΟΣ, “Ρήγας Βελεστινλής Φεραίος. Συναγωγή κειμένων - Φιλολογική επεξεργασία και παρουσίαση”, Αθήνα, Εταιρεία Ελληνικών Εκδόσεων, 1968 (Άπαντα Νεοελληνικών Κλασικών, 1)

Βιβλιοθήκη της Βουλής

6. ΓΟΥΔΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ, “*Βίοι Παράλληλοι των επί της αναγεννήσεως της Ελλάδος Διαπρεψάντων Ανδρών*”, Αθήνησι, Τύποις, Χ. Ν. Φιλαδελφεύς, 1874.

Βιβλιοθήκη της Βουλής

7. ΑΜΑΝΤΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ “*Ανέκδοτα έγγραφα περί Ρήγα Βελεστινλή*”, Αθήνα, Σύλλογος προς Διάδοσιν Ωφελίμων Βιβλίων, 1930 (Ιστορική και Λαογραφική Βιβλιοθήκη της Βουλής).

8. ΛΑΜΠΡΟΥ ΣΠΥΡΙΔΩΝ Π. “*Αποκαλύψεις περί του μαρτυρίου του Ρήγα. Μετά εικόνων και πανομοιότητων*”. Εν Αθήναις, Εκ του τυπογραφείου της Εστίας, 1892.

Βιβλιοθήκη της Βουλής

9. ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ ΡΗΓΑ ΦΕΡΑΙΟΥ

ΕΥΛΟΓΡΑΦΙΑ

Στο: Αναστάσιος Γούδας, “*Βίοι Παράλληλοι των επί της αναγεννήσεως της Ελλάδος Διαπρεψάντων Ανδρών*”, τ. Β’ “*Παιδεία*”, Αθήνησι, Τύποις Χ. Ν. Φιλαδελφεύς, 1874.

Βιβλιοθήκη της Βουλής

10. ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟ, ΠΟΥ ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΤΟΥ Α’ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ “ΦΕΡΑΙ - ΒΕΛΕΣΤΙΝΟ - ΡΗΓΑΣ” ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΡΗΓΑ, 1986

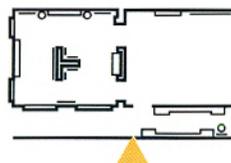
Ορείχαλκος επιχρυσωμένος.

Συλλογή Πάνου Ταζεδάκη

11. ΣΠΥΡΙΔΑΚΙΣ Κ., “*Ο Ρήγας και η εθνική ελληνική παράδοσις*”. Ανατύπωσις εκ των “*Κυπριακών Γραμμάτων*” (τ. ΙΓ’), Λευκωσία (Κύπρου 1948).

12. ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Β., “*Περί το πραγματικόν όνομα του εθνομάρτυρος Ρήγα*”. Τεσσαρακονταετηρίς Θεόφιλου Βορέα, τ. Β’. Εν Αθήναις, Τύποις “*Πύρσοι*”, 1932.

Βιβλιοθήκη της Βουλής

ΣΗΜΑΙΑ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΤΟΥ ΕΙΚΟΣΤΟΥ ΑΙΩΝΑ. Μάλλον της περιόδου του μακεδονικού αγώνα, που ανήκε στην οικογένεια του συμμάρτυρα του Ρήγα Θεοχάρη Γεωργίου Τουρούντζια.

Δημοτική Βιβλιοθήκη Σιάτιστας

Η πλατεία του Αγίου Μάρκου στη Ζάκυνθο. J. Cartwright.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ

Η ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ Η ΕΥΡΩΠΗ ΑΠΟ ΤΟ 1700 - 1798

<i>ΠΡΙΝ ΤΗ ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ</i>	<i>ΕΛΛΑΔΑ</i>	<i>ΕΥΡΩΠΗ</i>
1737 Γέννηση του Νικολάου Σαλαμών (εβραϊκο-κρητικής καταγωγής), μετέπειτα Σολωμού, πατέρα του ποιητή στη Ζάκυνθο.	1748 Γέννηση του Αδαμαντίου Κοραή (1748 - 1833).	1755 Θάνατος του Μοντεσκιέ (Charles-Louis De Secondat, Baron de Montesquieu). Εκφραστή των πολιτικών ιδεών του Ευρωπαϊκού Διαφωτισμού (1689 - 1755).
1754 Γέννηση του Αντωνίου Μαρτελάου, δασκάλου εκκλησιαστικού, ρήτορα, στιχουργού και δασκάλου του ποιητή, στη Ζάκυνθο (1754 - 1819).	1757 Γέννηση του Ρήγα Φεραίου (1757 - 1798).	1768 Ρωσοτουρκικός πόλεμος (1768 - 1774). Γέννηση του Σατωβριάνδου, διάσημου γάλλου συγγραφέα (1768 - 1848).
1765 Ο κόμης Νικ. Σολωμός (ή Σαλαμών) παντρεύτηκε τη Μαρινέτα Κακνή που γεννήσε τα παιδιά Ελένη (18.11.1765), Ροβέρτο (11.1767), Ελένη (1769), Ελένη (1770), Άννα (γεννήθηκε και πέθανε στα 1774).	1770 Γέννηση του αγωνιστή και στρατηγού του '21 Θεόδωρου Κολοκοτρώνη (1770 - 1843). Ορλωφικά.	1769 Γέννηση του Ναπολέοντα Βοναπάρτη (1769 - 1821).
1784 Γέννηση της Αγγελικής Νίκλη, μητέρας του ποιητή.	1772 Γέννηση στην Πάτμο του Εμμανουήλ Σάνθου, ενός από τους ιδρυτές της Φιλικής Εταιρείας (1772 - 1852).	1770 Γέννηση του διάσημου μουσουργού Λ. Μπετόβεν (1770 - 1827).
1785 Ο δόγης της Βενετίας Paolo Renier (Πάολο Ρενιέ) αναγνώρισε στους δύο αδελφούς Νικ. και Σπυρ. Σολωμό τίτλους ευγενείας. Ο Νικόλαος Σολωμός έγινε έτσι κόμης του Torcello.	1776 Γέννηση του Ιωάννη Καποδίστρια στην Κέρκυρα (1776 - 1831). Α' Κυβερνήτης της Ελλάδας (1827 - 1831).	1773 Αμερικανική Επανάσταση.

ΠΡΙΝ ΤΗ ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ	ΕΛΛΑΔΑ	ΕΥΡΩΠΗ
1797 Επανάσταση στη Ζάκυνθο. Κατάργηση των κοινωνικών τάξεων. Καίγεται το Libro d' Oro (Χρυσή Βίβλος των Ευγενών).	1778 Γέννηση του διάσημου ποιητή Ούγκο Φόσκολο (Ugo Foscolo) στη Ζάκυνθο (1778 - 1827).	1775-1783 Πόλεμος ανεξαρτησίας των ΗΠΑ.
	1787 Γέννηση του Ιωάννη Ζαμπέλιου στη Λευκάδα (1787 - 1856). Φιλικός με δράση στα Ιόνια Νησιά.	1774 Συνθήκη του Κιουτσούκ-Καϊναρτζή, τέλος του Ρωσοτουρκικού πολέμου.
	1788 Γέννηση του Σπ. Τρικούπη.	1794 Θάνατος του Ροβεσπιέρου, ενός από τους ηγέτες της Γαλλικής Επανάστασης.
	1794 Γέννηση του Αντωνίου Μάτεσι στη Ζάκυνθο. Ήταν συμμαθητής και φίλος του Διονυσίου Σολωμού. Συγγραφέας και πρόδρομος του νεοελληνικού θεάτρου με την κωμωδία του «Ο Βασιλικός» (1794 - 1875).	1797 Θάνατος της Αικατερίνης Β' της Ρωσίας (1729 - 1797).
	1795 Γέννηση του Νικολάου Μάντζαρου στην Κέρκυρα, που μελοποίησε τον «Ύμνον εις την Ελευθερίαν» του Σολωμού (1795 - 1872).	1797 Συνθήκη του Κάμπο Φόρμιο, που τερματίζει τη σύγκρουση Γαλλίας - Αυστρίας.
	1797 Γέννηση του αγωνιστή του '21 και της Επανάστασης της 3ης Σεπτεμβρίου 1843 στρατηγού Ιωάννη Μακρυγιάννη (1797 - 1864). Επαναστατική προκήρυξη του Ρήγα Φεραίου.	

Ο ΣΟΛΩΜΟΣ, Η ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ Η ΕΥΡΩΠΗ (1798 - 1821)

<i>ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ 1798 - 1821</i>	<i>ΕΛΛΑΔΑ 1798 - 1821</i>	<i>ΕΥΡΩΠΗ 1798 - 1821</i>
<p>1798, Απρ. Γέννηση του Διονυσίου Σολωμού στη Ζάκυνθο (1798 - 1857). Ήταν γιός του κόντε Νικ. Σαλαμών (Σολωμού), 61 ετών και της Αγγελικής Νίκη, 14 ετών.</p>	<p>1798 Κατάληψη της Χειμάρας από τον Αλή Πασά. Θάνατος του Ρήγα Φεραίου και των συντρόφων του. Στραγγαλιότητα στο Βελιγράδι (24.6.1798) και το σώμα του «πετάχτηκε» στο Δούναβη. Ο Αδ. Κοραΐς είναι 50 ετών. Ο Ι. Καποδίστριας είναι 22 ετών. Ο Ού. Φώσκολο είναι 20 ετών. Ο Σπ. Τρικούπης είναι 10 ετών. Ο Ανδ. Κάλβος είναι 6 ετών.</p>	<p>1798 Εκστρατεία του Ναπολέοντα στην Αίγυπτο (1798 - 1799). Γέννηση του Ιουλίου Μισελέ (J. Michelet), γάλλου ιστορικού (1798 - 1874). Ο Γκαίτε είναι 49 ετών. Ο Σίλλερ είναι 39 ετών. Ο Σατωβριάνδος είναι 30 ετών. Ο Μπετόβεν είναι 28 ετών. Ο Πουκεβίλ είναι 28 ετών. Ο Φωριέλ είναι 26 ετών. Ο Φώσκολο είναι 20 ετών. Ο Λαμαρτίνος είναι 8 ετών. Ο Σούμπερτ είναι 1 έτους.</p>
<p>1802 Γέννηση του Δημητρίου Σολωμού, δεύτερου γιού του Νικ. Σολωμού και της Αγγελικής Νίκη. Το Δεκέμβριο του ίδιου έτους πεθαίνει η νόμιμη γυναίκα του κόντε Νικ. Σολωμού. Το Δεκέμβριο επίσης ο Νικ. Σολωμός, πατέρας του ποιητή, κάνει τη διαθήκη του.</p>	<p>1803 Το Σούλι στα χέρια του Αλή Πασά.</p>	<p>1799 Πεθαίνει ο Τζωρτζ Ουάσινγκτον, ηγέτης της Αμερικανικής Επανάστασης. Γεννιούνται οι: Ονορέ Ντε Μπαλζάκ, γάλλος συγγραφέας, και Ευγένιος Ντελακρουά, γάλλος ζωγράφος. Ο Ναπολέοντας γίνεται 1ος ύπατος (1799 - 1804).</p>
<p>1806-1808 Ο νεαρός Σολωμός έχει δασκάλους στη Ζάκυνθο τους: Κασσιμάτη (παπά), Αναστ. Καραβία (ελληνιστή) και τον Αντ. Μαρτελάο.</p>	<p>1805 Επαναστατικές κινήσεις του Ι. Καποδίστρια στη Λευκάδα (οργανώνει τους αρματολούς για πιθανή μελλοντική εξέγερση).</p>	<p>1802 Γέννηση του Βικτ. Ουγκώ, γάλλου συγγραφέα.</p>
<p>1807 Στις 27.2.1807 ο κόμης Νικ. Σολωμός παντρεύεται την Αγγελική Νίκη. Πεθαίνει την επομένη 28.2.1807. Μερικούς μήνες αργότερα η κοντέσα Αγγελική Νίκη-Σολωμού παντρεύεται τον Εμμανουήλ Λεονταράκη. Το Σεπτέμβριο ή Δεκέμβριο του 1807 γεννιέται ο Ιωάννης Εμμ. Λεονταράκης.</p>	<p>1807 Ίδρυση της πρώτης Ιονίου Ακαδημίας από τους Γάλλους στην Κέρκυρα.</p>	<p>1803 Θάνατος του Αλφιέρι, ιταλού ποιητή.</p>

<i>ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ 1798 - 1821</i>	<i>ΕΛΛΑΔΑ 1798 - 1821</i>	<i>ΕΥΡΩΠΗ 1798 - 1821</i>
1808 Ο κόμης Μεσσαλάς, δάσκαλος του Διονυσίου Σολωμού μαζί με τον Αββά Santo Rossi τον στέλνουν να συνεχίσει τις σπουδές του στην Ιταλία, στο κολέγιο της Αγ. Αικατερίνης της Βενετίας.	1809 Επιτροπή των Βαλαωρίτη, Θεοτόκη και Ρόμα στο Ναπολέοντα.	1804 Ο Ναπολέοντας γίνεται αυτοκράτορας.
1809 Ο Διονύσιος Σολωμός συνεχίζει τις σπουδές του στην Κρεμόνα.	1814 Δημιουργία της Φιλικής Εταιρείας από τους Εμμ. Ξάνθο, Αθ. Τσακάλωφ, Δ. Σκουφά.	1805 Ναυμαχία στο Τραφάλγκαρ. Θάνατος του Σίλλερ, γερμανού ποιητή.
1813-1816 Πρώτα ποιήματα του Σολωμού στα ιταλικά (1 ωδή και 2 σονέττα).	1815 Γέννηση του Σπιριδώνα Ζαμπέλιου στη Λευκάδα, που στις ιστορικές του συγγραφές προσπαθεί να θεμελιώσει την ενότητα της ελληνικής ιστορίας (1815 - 1881).	1809 Γέννηση του Δαρβίνου (θεωρία της εξέλιξης των ειδών) και του Μπράιγ (εφευρέτη του αλφαβήτου των τυφλών).
1815 Τελειώνει τις σπουδές του στο Λύκειο της Κρεμόνας. 10.11.1815 Συνεχίζει σπουδές νομικής στο Πανεπιστήμιο της Παβίας. Γράφει στα ιταλικά της «Καταστροφή της Ιερουσαλήμ».	1817 Σύνταγμα των Ιονίων Νήσων επί αγγλικής κατοχής.	1815 Ήττα του Ναπολέοντα στο Βατερλώ. Δημιουργία της Ιερής Συμμαχίας. Γέννηση του γερμανού πολιτικού Βίσμαρκ.
1816 2ος χρόνος στη Νομική.	1818 Επανάστασι η Λευκάδα εναντίον των Άγγλων. Ο Αλή πασάς πουλάει την Πάργα στους Άγγλους.	1818 Γέννηση του Καρόλου Μαρξ.
12.11.1817 Εγκαταλείπει τις σπουδές του και γυρίζει στη Βενετία.	1819-1821 Ο Αλή Πασάς επιδιώκει την κυριαρχία στα Βαλκάνια.	1820 Γέννηση του Έγκελς.
1818 Επιστρέφει στη Ζάκυνθο χωρίς να έχει τελειώσει τις σπουδές του. Μεταφράζει Μεταστάσιο.	1820 Ειρήνη του Αλή Πασά με την Υψηλή Πύλη.	1820 Η Αφροδίτη της Μήλου στο Μουσείο του Λούβρου (Γαλλία).

Ο ΣΟΛΩΜΟΣ, Η ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ Η ΕΥΡΩΠΗ (1821 - 1857)

<i>ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ 1821 - 1857</i>	<i>ΕΛΛΑΔΑ 1821 - 1857</i>	<i>ΕΥΡΩΠΗ 1821 - 1857</i>
<p>1821 Σονέτιο στον Άγιο Διονύσιο, μετά τους σεισμούς της Ζακύνθου (Δεκέμβριος 1820 - Ιανουάριος 1821).</p> <p>Φεβρ. 1821 Ο Σολωμός υπογράφει υπόμνημα μαζί με άλλους προς τον Γεώργιο τον Δ' της Αγγλίας για περισσότερη ελευθερία και δικαιώματα στα Επτάνησα. Παντρεύεται ο Δημήτριος Σολωμός σε ηλικία 19 ετών. Ο ποιητής γράφει τα ποιήματα «Η τρελλή μάνα» και «Ο αδελφός και η αδελφή».</p>	<p>1821 Ελληνική Επανάσταση.</p> <p>10.4.1821 Μαρτυρικός θάνατος του Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Γρηγορίου του Ε'.</p> <p>23.4.1821 Μαρτυρικός θάνατος του αγωνιστή Αθανασίου Διάκου.</p>	<p>1821 Θάνατος του Ναπολέοντα στην Αγία Ελένη. Γέννηση του Ντοστογιέφσκι (Ρωσία) και του Μποντλέρ (Γαλλία).</p>
<p>1821-1822 Γράφει στα ελληνικά μικρά ποιήματα, όπως: «Ο θάνατος της ορφανής», «Ο θάνατος του Βοσκού», «Η Ευρυκόμη», «Η ψυχούλα» (ή «Η ψυχή ενός παιδιού»), «Η Σκιά του Ομήρου», «Προς τον κύριον Λουδοβίκον Στράνη».</p>	<p>1.1.1821 Εθνοσυνέλευση της Επιδαύρου, 1ο Σύστημα. Μάχη του Πέτα. Θάνατος Φιλελλήνων.</p>	<p>1822 Γέννηση του Λ. Παστερ (1822 - 1895).</p>
<p>1822 Ο Σπυρ. Τρικούπης στη Ζάκυνθο. Έκδοση με τη φροντίδα του Στράνη του έργου «Rime Improvisate» του Σολωμού.</p>	<p>1822 και 1825-'26 Πολιορκίες του Μεσολογγίου.</p>	<p>1823 Γέννηση του Ερν. Ρενάν, γάλλου φιλοσόφου και ιστοριοδίφη (1823 - 1892).</p>
<p>1823 Την άνοιξη του 1823 και μέσα σε λίγες εβδομάδες, ο Σολωμός δημιουργεί τον «Ύμνον εις την Ελευθερίαν» που πρωτοδημοσιεύεται στα 1825. Ο Σολωμός τότε ήταν 25 ετών.</p>	<p>7.8.1823 Θάνατος του Μάρκου Μπότσαρη (1788 ή 1790-1823) στο Καρπενήσι. Κηδεύεται στο Μεσολόγγι.</p>	<p>1824 Θάνατος του Λόρδου Βύρωνα στο Μεσολόγγι (1788 - 1824). Ο Φωριέλ (1824) δημοσιεύει τον 1ο τόμο των «Δημοτικών Τραγουδιών της Νεότερης Ελλάδας» ("Chants Populaires de la Grèce Moderne"). Ο Πουκεβίλ εκδίδει τον 1ο τόμο της Ιστορίας της Ελλάδας.</p>
<p>1824 Ποίημα λυρικό «Εις το θάνατο του Λόρδ Μπάιρον». Σάτιρες.</p>	<p>1824 Ο Ανδρέας Κάλβος τυπώνει στη Γενεύη της Ελβετίας την πρώτη ποιητική του συλλογή με τίτλο «Η Λύρα». 10 ωδές.</p>	<p>1825 Δημοσιεύεται και ο 2ος τόμος του έργου του Φωριέλ με τα δημοτικά τραγούδια της νεότερης Ελλάδας. Στο έργο του Φωριέλ περιέχεται και ο «Ύμνος εις την Ελευθερίαν» του Σολωμού.</p>
<p>1825 Επίγραμμα στην καταστροφή των Ψαρών, άρτιο δείγμα της ποιητικής του τεχνικής.</p>	<p>17.5.1824 Εποχή 2ης Ιονίου Ακαδημίας στην Κέρκυρα.</p>	<p>1827 Ναυμαχία του Ναυαρίνου.</p>

<i>ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ 1821 - 1857</i>	<i>ΕΛΛΑΔΑ 1821 - 1857</i>	<i>ΕΥΡΩΠΗ 1821 - 1857</i>
1823-1825 Ανάμεσα στα χρόνια αυτά ορίζεται η σύνταξη του πεζού έργου «Ο Διάλογος». Πρόκειται για μία θερμή υπεράσπιση της ομιλουμένης γλώσσας, της γλώσσας του λαού.	1825 Γέννηση του Ιάκωβου Πολυλά (1825 - 1896). Σημαντικός εκπρόσωπος της νεοελληνικής κριτικής. Σπουδαίο έργο του «Τα Προλεγόμενα» στην έκδοση των έργων του Σολωμού το 1859. Θάνατος του Οδυσσέα Ανδρούτσου.	1828 Θάνατος του Σούμπερτ (μουσικός), του Μόντι (ποιητής), του Γκόγια (ζωγράφος).
1825 Ποίημα στο θάνατο της μικρής ανηψιάς Ελισάβετ Δημ. Σολωμού σε ηλικία 3 ετών (6.1.1825).	1826 Γέννηση του Γεράσιμου Μαρκορά, ποιητή, στην Κεφαλονιά (1826 - 1911). Έξοδος και καταστροφή του Μεσολογγίου.	1829 Η Συνθήκη της Αδριανούπολης τερματίζει το Ρωσοτουρκικό πόλεμο.
1826 «Η Φαρμακωμένη». Αρχή γραφής του «Λάμπρου» και της «Γυναίκα της Ζάκυθος».	6.7.1827 Συνθήκη Λονδίνου. Ναυμαχία του Ναυαρίνου (7/20.10.1827). Θάνατος του Ούγκο Φώσκολο (1778 - 1827).	1830 Επανάσταση στο Παρίσι. Ο Κάρολος Ι' της Γαλλίας αντικαθίσταται από τον Λουδοβίκο - Φίλιππο. Ανεξαρτησία της Ελλάδας. Θάνατος του Σιμόν Μπολιβάρ (1783 - 1830).
1826-1827 Σάτιρα «Το Όνειρο».	1828 Ο Αδ. Κοραΐς δημοσιεύει τον 1ο τόμο των «Ατάκτων».	1838 Θάνατος του γάλλου πολιτικού Ταλλεϋράνδου (1754 - 1838).
1827 Στα ιταλικά, σονέτο για το θάνατο του Ούγκο Φώσκολο.	3.2.1830 Πρωτόκολλο του Λονδίνου: Η Ελλάδα ανεξάρτητο κράτος.	1841 Γέννηση του γάλλου πολιτικού Κλεμανσώ (1841 - 1916).
1828 Διαφορές με τον αδελφό του Δημήτριο. Δίκη. Φεύγει στην Κέρκυρα.	1831 Δολοφονία του Ιωάννη Καποδίστρια.	1844 Γέννηση των Πωλ Βερλέν, Α. Φρανς, Σάρας Μπερνάρ, Νίτσε. Θάνατος του Φωριέλ.
1829 Ξαναρχίζει η «Γυναίκα της Ζάκυθος», σάτιρα σε πεζό λόγο, γεμάτη φαντασία, δύναμη και πάθος, γραμμένη σε γνήσια δημοτική γλώσσα από την άποψη του λεξιλογίου, του τυπικού και της σύνταξης, αλλά με εικόνες κι έκφραση του πνεύματος και της ψυχής του Σολωμού. «Ωδή σε μια μοναχή».	1832 Καθορισμός συνόρων του Ελληνικού κράτους, γραμμή Αμβρακικού-Παγασητικού και εκλογή του Όθωνα ως Βασιλέα της Ελλάδας (Μάιος 1832).	1847 Γέννηση του Θ. Έντισον (1847 - 1931).
1833 «Η φαρμακωμένη στον Άδη». Ο Όθωνας στην Κέρκυρα. Στίχοι του ποιητή για την «Κρήτη».	1833 Θάνατος του Αδ. Κοραΐ σε ηλικία 85 ετών.	1848 Επαναστατικές κινητοποιήσεις στην Ευρώπη.
1833-1834 «Κρητικός», έργο που εκφράζει τον ιδανισμό του Σολωμού.	1834 Η Αθήνα πρωτεύουσα της Ελλάδας.	1851 Κίνημα του Ναπολέοντα του ΙΙΙ, Δεύτερη Αυτοκρατορία.
1833-1838 Οι Δημ. και Διον. Σολωμός καιά της μητέρας τους Αγγελικής Νίκη εξαιτίας του γιού της Ιωάννη Λεονταράκη από το δεύτερο γάμο της.	1837 Ίδρυση του Πανεπιστημίου Αθηνών.	1853 Πόλεμος της Κριμαίας.

<i>ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ 1821 - 1857</i>	<i>ΕΛΛΑΔΑ 1821 - 1857</i>	<i>ΕΥΡΩΠΗ 1821 - 1857</i>
1833-1844 Ο Σολωμός εργάζεται στους «Ελεύθερους Πολιορκημένους». Η πτώση του Μεσολογγίου στα 1826 του έδωσε την έμπνευση. Στο έργο αυτό παρουσιάζεται συνθετικά μέσα από τη θυσία του Μεσολογγίου, η ανάταση του '21, ο αγώνας και η ψυχή των αγωνιστών (Β' σχεδιάσμα).	1851 Γέννηση στη Σκιάθο του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη (1851 - 1911).	1856 Τέλος του Κριμαϊκού πολέμου.
1834 Η Ιονική Ανθολογία δημοσιεύει απόσπασμα του «Λάμπρου». Ο «Λάμπρος» δείχνει την τεχνική τελειότητα του ποιητή.	1853-1857 Ο Σπυρ. Τρικούπης εκδίδει την «Ιστορία της Ελληνικής Επανάστασης».	
1844 Γ' σχεδιάσμα των «Ελεύθερων Πολιορκημένων».	1854 Αποκλεισμός του Πειραιά.	
1847 «Orfeo» σονέττο στα ιταλικά.		
1847-1848 «Πόρφυρας». Ένας πόρφυρας, καρχαρίας, εσπάραξε έναν άγγλο στρατιώτη. Ο ποιητής θα έδινε την ομορφιά του θύματος, την ένωσή του με την ομορφιά της φύσης «φύση, χαμόγελ' άστραφες κι εγίνηκες δική του / ελπίδα, το 'δεσες το νου μ' όλα τα μάγια πόχεις / νιός κόσμος όμορφος παντού χαράς και καλοσύνης/».		
1847-1857 Έργα στην ιταλική, «Orfeo», Π Giovanne guerriero», «Saffo», «La navicella greca».		
1848-1849 Επιγράμματα στη Ροδοδάμιο και τη Φραιζερ.		
1849 «Carmen Seculare», ποίημα ατελείωτο, όπου θα οραματιζόταν το μέλλον του ελληνικού έθνους. Παρασημοφορείται από τον Όθωνα.		
1852 Επίγραμμα στο θάνατο του Μαρκορά Στ. (ιταλικά).		
1853 Επίγραμμα στην Alice Ward.		
1854 «Ο ανατολικός πόλεμος» (σχεδιάσμα).		
1855 «La madre Greca», «La donna velata», «L' usignolo e lo Sparviere» κ.ά. στην ιταλική.		
1856 Ασθενεί ο ποιητής.		
1857 Στις 9.12.1857 έρχεται ο θάνατος για τον ποιητή, που ίσως γι' αυτόν κάπου στα 1854 έγραψε «Αχ! Που'ν'ο ύπνος ο γλυκός και τ' όμορφ' όνειρό του;».		

Ο ΣΟΛΩΜΟΣ, Η ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ Η ΕΥΡΩΠΗ (1857 - 1864)

<i>ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ 1857</i>	<i>ΕΛΛΑΔΑ 1857 - 1864</i>	<i>ΕΥΡΩΠΗ 1857 - 1864</i>
<p>1859. Ο Ι. Πολυλάς εκδίδει τα «Ευρισκόμενα» (Άπαντα) του Διον. Σολωμού.</p> <p>Σπ. Τρικούπης 69 ετών. Ι. Πολυλάς 32 ετών. Χαρ. Τρικούπης 25 ετών. Αλ. Παπαδιαμάντης 6 ετών. Ν. Πολίτης 5 ετών.</p>	<p>1859 Γέννηση του Κωστή Παλαμά (1859 - 1943) στην Πάτρα.</p>	<p>1859 Θάνατος του Αυστριακού Καγκελάριου Μέτερνιχ.</p>
<p>1864 Ο «Ύμνος εις την Ελευθερίαν» γίνεται ο εθνικός ύμνος της χώρας.</p>	<p>1860 Γέννηση του Λορέντζου Μαβίλη στην Κέρκυρα (1860 - 1912).</p>	<p>1861 Θάνατος του ιταλού πολιτικού Καβούρ.</p>
<p>14/27.7.1865 Τα οστά του ποιητή μεταφέρονται στη Ζάκυνθο από τον αδελφό του Δημ. Νικ. Σολωμό.</p>	<p>1862 Έξωση του Όθωνα.</p>	<p>1863-1864 Ο Βίσμαρκ ισχυροποιεί τη Γερμανία.</p>
	<p>18.10.1863 Ο Γεώργιος Α' φθάνει στην Ελλάδα.</p>	
	<p>1864 Ένωση Ιονίων Νήσων με την Ελλάδα. Γέννηση του πολιτικού Ελευθερίου Βενιζέλου (1864 - 1936).</p>	

❖ “ΥΜΝΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝ”

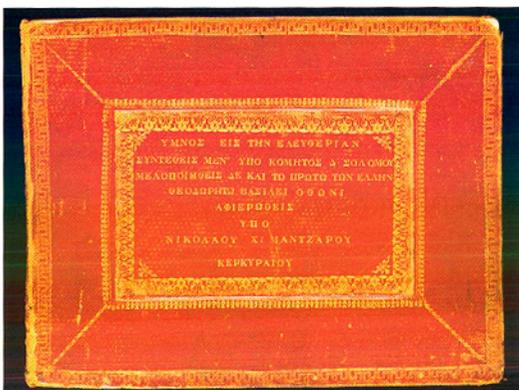
Πρώτη αυτοτελής έκδοση του έργου, Μεσολόγγι, 1825. Ο πλήρης τίτλος της έκδοσης είναι: “*Υμνος εις την Ελευθερίαν*” έγραψε Διονύσιος Σολωμός Ζακύνθιος τον Μάιο μήνα του 1823. Inno alla Libertà. Dionisio Solomos da Zacinto scrisse il mese di maggio 1823. Volgarizzato in prosa italiana da G. Grassetti. Editizione III. Εν Μεσολογγίω εκ της Τυπογραφίας Δ. Μενεσθέως, 1825. Ο Grassetti (1778 - 1836), διακεκριμένος ιταλός ελληνιστής, υπήρξε στενότετος φίλος του Διονύσιου Σολωμού.

Βιβλιοθήκη της Βουλής

4. ΜΑΝΤΖΑΡΟΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΣ (1795 - 1872)

Ο “*Υμνος εις την Ελευθερίαν*” του Διονύσιου Σολωμού. Χειρόγραφο της δεύτερης μελοποίησης του έργου το 1843 με δερμάτινη στάχωση, χρυσοτυπία και αφιέρωση στον Όθωνα.

Μουσείο Μπενάκη

❖ “ΥΜΝΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝ”

Πρώτη ολοκληρωμένη δημοσίευση του έργου του Σολωμού στο έργο του Fauriel C., “*Chants Populaires de la Crèce Moderne*”. Paris, F. Didot, 1824.

Βιβλιοθήκη της Βουλής

8. ΧΡΥΣΗ ΘΗΚΗ ΜΕ ΤΟΥΦΑ ΑΠΟ ΤΑ ΜΑΛΛΙΑ ΤΟΥ ΛΟΡΔΟΥ ΒΥΡΩΝΑ

Η θήκη διαστάσεων, 21 x 16 εκ., περιέχει μικρή τούφα από τα μαλλιά του λόρδου Βύρωνα. Στην πίσω πλευρά φέρει επιγραφή “*Βύρων*”. Από τον κόμη Ρ. Γκάμπα στον Τζέιμς Έμερσον, Αθήνα, 1825.

Ο Τζέιμς Έμερσον Τένετ, ήταν ταξιδιώτης, πολιτικός, συγγραφέας, και φίλος του Βύρωνα, θερμός υποστηρικτής της Ελληνικής Επανάστασης (1804 - 1869).

Συλλογή Κων/νου Νοταρά

5. ΣΟΛΩΜΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Α. Τάσος (1914 - 1985)

Εύλινη πλάκα, 25,5 x 18,5 εκ. (1978)

Συλλογή Εταιρείας Εικαστικών Τεχνών “Α. Τάσος”.

6. ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

Γεώργιος Μπάλος

Λιθογραφία (μέσα 19ου αι.)

Συλλογή Ιωάννη Κεφαλληνού

7. ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟ ΚΗΡΥΓΜΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Alphonse Marie de Neuville, (1835 - 1885)
Λιθογραφία επιζωγραφισμένη 36,5 x 52,2 εκ. (±1870).

Συλλογή Ιονικής Τραπέζης

8. ΧΡΥΣΗ ΣΦΡΑΓΙΔΑ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ

Η σφραγίδα φέρει το μονόγραμμα του στο κέντρο και περιμετρικά την επιγραφή “VERUM AMO VERUM VOLO” (=την αλήθεια αγαπώ την αλήθεια θέλω).

Μουσείο Μπενάκη

9. ΔΑΧΤΥΛΙΔΙ ΤΟΥ ΛΟΡΔΟΥ ΒΥΡΩΝΑ ΚΑΙ ΜΙΚΡΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΤΕΡΕΖΑΣ ΜΑΚΡΗ

Το δαχτυλίδι φέρει στο εσωτερικό το γράμμα Β και τη χρονολογία 1817 σύμφωνα με το “Gold Legal Standards”.

Στο δαχτυλίδι υπάρχει στίχος από το ποίημά του στην Τερέζα Μακρή “...Ζωή μου σας αγαπώ...”

Συλλογή Κων/νου Νοταρά

10. “ΕΙΣ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ ΛΟΡΔ ΜΠΑΪΡΟΝ” ΠΟΙΗΜΑ ΛΥΡΙΚΟ

“Δευθεριά, για λίγο πάψε
Να χτυπάς με το σπαθί·
Τώρα σίμωσε και κλάψε
Εις του Μπαίρον το κορμί”.
Χειρόγραφο του ποιητή (1824).

Ακαδημία Αθηνών

11. ΛΟΡΔΟΣ ΒΥΡΩΝ

Pierre-Jean David D' Angers, (1789 - 1856)
Μετάλλιο με τη μορφή του Λόρδου Βύρωνα.

Συλλογή Κων/νου Νοταρά

✦ ΛΟΡΔΟΣ ΒΥΡΩΝ (1788 - 1824)

Υδατογραφία εκ του φυσικού, Αγνώστου.

Συλλογή Κων/νου Νοταρά

✦ ΛΟΡΔΟΣ ΒΥΡΩΝ

Μικρό πορτραίτο του ποιητή σε ελεφαντόδοντο.

Συλλογή Κων/νου Νοταρά

12. ΕΝΘΥΜΙΑ ΛΟΡΔΟΥ ΒΥΡΩΝΑ

Χειρόγραφη Επιστολή του Βύρωνα προς τον κων Hod-

gson και μία προσωπογραφία του.

Συλλογή Κων/νου Νοταρά

13. ΛΟΡΔΟΣ ΒΥΡΩΝ

Προσωπογραφία του ποιητή με ενδυμασία Σουλιώτη
Χαλκογραφία επιχρωματισμένη 36 x 31 εκ.

Εθνικό και Ιστορικό Μουσείο

14. “ΔΙΑΛΟΓΟΣ”

Το πεζογράφημα του Διονύσιου Σολωμού από την έκδοση των έργων του από τον Ι. Πολυλά το 1859.

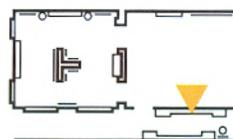
Είναι το πρώτο πεζό κείμενο του Σολωμού (1824) ενταγμένο στο κλίμα του Διαφωτισμού, ακολουθεί την παράδοση των γλωσσικών μαχητικών κειμένων των Χριστόπουλου - Βηλαρά και αντιμάχεται τις γλωσσικές απόψεις του Αδ. Κοραή και των αρχαιστών, υπερασπιζόμενο την ομιλούμενη γλώσσα.

Βιβλιοθήκη της Βουλής

✧ ΚΟΡΑΗΣ, ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ (1748 - 1833)

Προσωπογραφία του από το βιβλίο του Γούδα, Αναστασίου “*Βίοι Παράλληλοι των επί της αναγέννησεως της Ελλάδος διαπρεπώντων ανδρών*”, Τόμος Β', Εν Αθήναις εκ του Τυπογραφείου Χ. Ν. Φιλαδελφέως (1870).

Βιβλιοθήκη της Βουλής

1. Ο. Μ. ΒΟΤΣΑΡΗΣ ΜΕΤΑ 300 ΑΝΔΡΩΝ ΕΝ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΩ, ΑΠΟΘΝΗΣΚΕΙ ΤΡΟΠΑΙΟΦΟΡΟΣ

Peter von Hess (1792-1871)
Λιθογραφία επιχρωματισμένη

Βιβλιοθήκη της Βουλής

✧ “ΕΙΣ ΜΑΡΚΟ ΜΠΟΤΣΑΡΙ” ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

Ωδή του Διονυσίου Σολωμού από την έκδοση του Ιακώβου Πολυλά με τίτλο “*Τα Ευρισκόμενα*” εν Κερκύρα,
Τυπογραφείον “*Ερμής*” Αντωνίου Τερζάκη (1859)

Βιβλιοθήκη Λομβέρδου

2. ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

Χαρακτικό αγνώστου

Συλλογή Ιωάννη Κεφαλληνού

3. “ΣΤΩΝ ΨΑΡΩΝ ΤΗΝ ΟΛΟΜΑΥΡΗ ΡΑΧΗ”

Η μελοποίηση του επιγράμματος στην καταστροφή των Ψαρών του Δ. Σολωμού. Ο Σολωμός έγραψε το επίγραμμα το 1825.

Η μελοποίηση έγινε από τον Ραφαήλο Παριζίνη και αφιερώνεται στον Ιππότη Νικ. Μάντζαρο τον Κερκυραίο. Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο Ν. Χ. Φιλαδελφώς, Αθήνα, 1863.

Βιβλιοθήκη της Βουλής

4. *ΦΩΣΚΟΛΟΣ, ΟΥΓΚΟ*
(UGO FOSCOLO) (1778-1827)

Χαρακτικό αγνώστου (± 19ος αι.)

Συλλογή Ιωάννη Κεφαλληνού

5. *“DELL’ ORIGINE E’ DELL’ UFFICIO DELLA LETTERATURA”, ORAZIONE DI UGO FOSCOLO.*

Λόγος για τη λογοτεχνία του Ούγκο Φώσκολο.
Milano, Dalla Stamperia Reale, (1809)

Βιβλιοθήκη της Βουλής

6. *“IN MORTE DI UGO FOSCOLO”*

Σονέττο στα ιταλικά αφιερωμένο στο θάνατο του Ούγκο Φώσκολο (1827).

Βιβλιοθήκη της Βουλής

7. *“Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΗΣ ΖΑΚΥΘΟΣ”*

Δημοσιεύτηκε για πρώτη φορά από τον Κ. Καιροφύλα, (1927). Ο Πολυλάς, μολονότι ήξερε το έργο, δε δημοσίευσε παρά μόνον το Γ’ κεφάλαιο στα *“Προλεγόμενά”* του.

Βιβλιοθήκη της Βουλής

8. *“Η ΤΡΕΛΛΗ ΜΑΝΑ Ή ΤΟ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΟ”*

Χειρόγραφο του Διονυσίου Σολωμού με τίτλο *“Το Κοιμητήριον”* και μεταγραφή του κειμένου με τίτλο *“Το Κοιμητήριον”* από τον Ι. Πολυλά.

Ακαδημία Αθηνών

9. *ΣΟΛΩΜΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ*

Προσωπογραφία
Χρόνης Μπότσογλου
Χαρακτικό από το βιβλίο *“Η Γυναίκα της Ζάκυθος”* επιμέλεια Ελένης Τσαντσάνογλου, εκδ. *“Ωκεανίδα”*, Αθήνα, (1993)

Συλλογή Θωμά Σκάσση

10. *ΦΟΡΕΣΙΕΣ ΤΗΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ*

Jacques Grasset St. Sauveur, (1757-1810)
“Costumes Civils Actuels de Tous les Peuples Connus...”, A Paris chez Deterville, 1805.
Οξυγραφίες επιχρωματισμένες 16 x 11 εκ. και 20 x 14 εκ.

Συλλογή Ιωάννη Κεφαλληνού

11. *Η ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ*

J. L. Rugendas, (1802-1858)
Λιθογραφία, (1825)

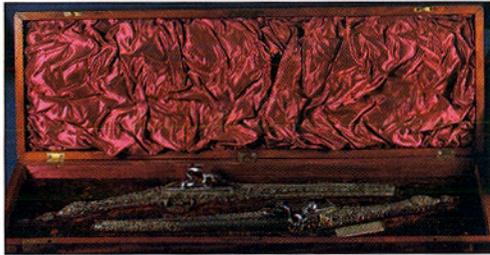
Μουσείο Μπενάκη

12. ΟΠΛΑ ΤΟΥ ΕΔΟΥΑΡΔ ΤΡΕΛΛΩΝΗ

Τα όπλα βρίσκονται μέσα σε θήκη με την αφιέρωση “*Souvenir from Missolonghi July 1823, Edward John Trelawny*”.

Ο Εδουάρδ Τρελλώνη (-ης) φιλέλληνας αγγλικής καταγωγής βρισκόταν στα Σάλωνα, όταν έμαθε τον θάνατο του Βύρωνα κι έσπευσε στο Μεσολόγγι. Είδε το σώμα του νεκρού ταριχευμένο, και το περιγράφει στα απομνημονεύματά του με τίτλο “*Αναμνήσεις της Ελληνικής Επανάστασεως*”.

Συλλογή Κων/νου Νοταρά

13. ΔΥΟ ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΑ ΜΕΤΑΛΛΙΑ

Τα μετάλλια αναφέρονται στην “*Εξοδό του Μεσολογγίου*”.

Μουσείο Μπενάκη

14. ΓΙΑΤΑΓΑΝΙ

Γιαταγάνι με χρυσή διακόσμηση στη λάμα και με ξύλινη θήκη με κόκκινο ύφασμα και δύο μικρές αργυρές σκαλιστές καλύπτρες, (αρχές 19ου αι.)

Πολεμικό Μουσείο

15. ΠΑΛΑΣΚΕΣ

Παλάσκες επίχρυσες αρχών 19ου αι. φιλοτεχνημένες στα Γιάννενα.

Συλλογή Κων/νου Νοταρά

16. “ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΠΟΛΙΟΡΚΗΜΕΝΟΙ”

“Άκρα του τάφου σιωπή στον κάμπο βασιλεύει. Λαλεί πουλί, παίρνει σπυρί, κι η μάνα το ζηλεύει. Τα μάτια η πείνα εμαύρισε· στα μάτια η μάνα μνέει· στέκει ο Σουλιώτης ο καλός παράμερα και κλαίει: Έρμο τουφέκι οκοτεινό, τι σ' έχω γω στο χέρι; Οπού σου μούγινες βαρύ κι ο Αγαρηνός το ξέρει”.

Χειρόγραφο του ποιητή (2 φύλλα χάρτου, Β' σχεδιάσμα “Ελεύθερων Πολιορκημένων”).

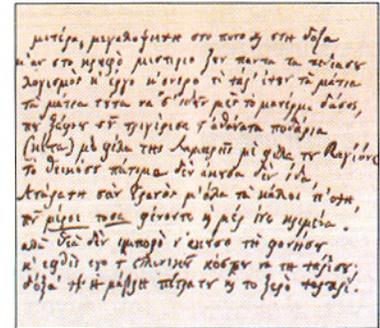
Ακαδημία Αθηνών

17. ΚΕΡΚΥΡΑ· ΜΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΜΕ ΤΟ ΦΡΟΥΡΙΟ, ΑΠΟ ΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ.

Giovanni Schranz, (1794-1882)

Ελαιογραφία, 33 x 49 εκ.

Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών

17. “ΠΟΡΦΥΡΑΣ”

“...Έτσι κι ο νιός...

Της φύσης από τς όμορφες και δυνατές αγκάλες.

Οπού τον εγλυκόσφιγγε και του γλυκομιλούσε, –

Κι ευθύς ξυπνά στ’ ελεύθερο γυμνό κορμί π’ αστράφτει,

Την τέχνη του κολυμπιστή μ’ αυτήν του πολεμάρχου”.

Από το χειρόγραφο του ποιητή σε φύλλο λευκού χάρτου που περιέχει τον “Πόρφυρα”, Ιταλ. σχεδίασμα και αντίγραφο.

Ακαδημία Αθηνών

18. “ΠΟΡΦΥΡΑΣ”

“...Απομεινάρι θαυμαστό ερμιάς και μεγαλείου,

Όμορφε ξένε και καλέ, και στον ανθό της νιότης,

Άμε και δέξου στο γυαλό του δυνατού την κλάψα”.

Από χειρόγραφο του έργου σε μορφή τετραδίου με πέντε (5) φύλλα που περιέχει τον “Πόρφυρα” και τους “Ελεύθερους Πολιορκημένους”.

Ακαδημία Αθηνών

19. “LA MADRE GRECA”

“...Χαρές και πλούτη να χαθούν, και τα βασίλεια, κι’ όλα, τίποτε δεν είναι, αν σιητή μιν’ η ψυχή κι ολόρθη...”

Στίχοι του ποιήματος “La Madre Greca” από τη μετάφραση του Γ. Καλοσγούρου με τίτλο “Η Ελληνίδα Μητέρα”. Στο χειρόγραφο το ποίημα στα ιταλικά.

Ακαδημία Αθηνών

19. “ΤΟ ΚΟΥΡΑΓΙΟ ΤΩΝ ΣΟΥΛΙΩΤΙΣΣΩΝ”

Alphonse Marie de Neuville, (1835 - 1885)

Λιθογραφία επιζωγραφισμένη 36,5x52 εκ.

(±1870)

Συλλογή Ιονικής Τραπεζίης

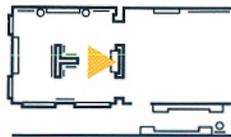
20. “ΣΤΟΥΣ ΕΠΤΑΝΗΣΙΟΥΣ”

Χειρόγραφο με το επίγραμμα στους Επτανησίους ή “Επίγραμμα Ελληνικόν”

“Δυστυχιομένε μου λαέ, καλέ και ηγαπημένε,
Πάντοτ’ ευκολοπίστευτε και πάντα προδομένε”

Μαζί με το χειρόγραφο και αντίγραφο. Στο χειρόγραφο υπάρχει και η μορφή του αρχαιότερου επιγράμματος.

Ακαδημία Αθηνών

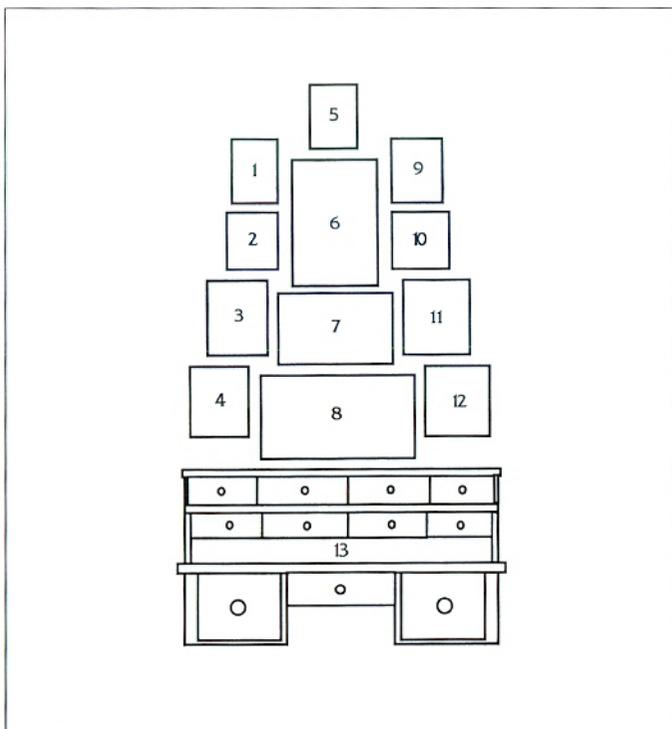

1. ΚΑΡΒΕΛΑΣ, ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ (1794 - 1849)

Ιατρός, που μύησε το Διονύσιο Σολωμό στη Φιλική Εταιρεία. Σπουδαία προσωπικότητα και φίλος του Byron.

Φωτογραφική αναπαραγωγή

Το πρωτότυπο ευρίσκεται στο Μουσείο Σολωμού και Επιφανών Ζακυνθίων

2. ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (1792 - 1863)

Φιλικός

Φωτογραφική αναπαραγωγή
Το πρωτότυπο ευρίσκεται στο Μουσείο Σολωμού και
Επιφανών Ζακυνθίων

3. ΔΡΑΓΩΝΑΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (1780 - 1858)

Φιλικός

Φωτογραφική αναπαραγωγή
Το πρωτότυπο ευρίσκεται στο Μουσείο Σολωμού και
Επιφανών Ζακυνθίων

4. ΛΟΥΝΤΖΗΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΣ, ΚΟΜΗΣ (1798 - 1885)

Ο Νικόλαος Λούντζης χρημάτισε έπαρχος της
Ζακύνθου και ήταν σύζυγος της ανηψιάς του
Διονύσιου Σολωμού, Άννας Δημ. Σολωμού.

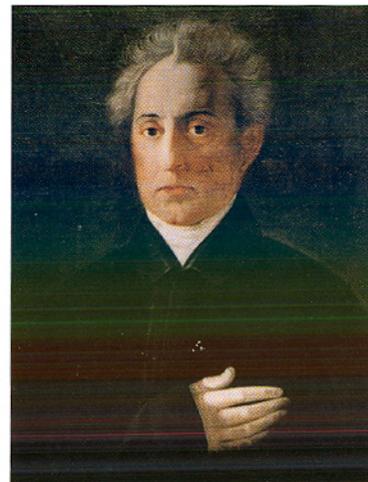
Φωτογραφική αναπαραγωγή
Το πρωτότυπο ευρίσκεται στο Μουσείο Σολωμού και
Επιφανών Ζακυνθίων

5. ΟΙΚΟΣΗΜΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΣΟΛΩΜΟΥ

Φωτογραφική αναπαραγωγή
Το πρωτότυπο ευρίσκεται στο Μουσείο Σολωμού και
Επιφανών Ζακυνθίων

6. ΣΟΛΩΜΟΣ, ΔΙΟ-
ΝΥΣΙΟΣ (1798-1857)

Ελαιογραφία αγνώ-
στου
Φωτογραφική αναπα-
ραγωγή
Το πρωτότυπο ευρί-
σκεται στο Μουσείο
Σολωμού και Επιφα-
νών Ζακυνθίων

7. ΚΕΡΚΥΡΑ
ΜΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΜΕ ΤΟ ΦΡΟΥΡΙΟ

Ελαιογραφία, αγνώστου, 42 x 57 εκ.

Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών

8. ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΤΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΤΕΣ ΓΥΡΩ ΣΤΑ 1830

J. M. Mercier, (1788 - 1874)

Ελαιογραφία 0,37 x 0,58 εκ.

Μουσείο Μπενάκη

9. ΣΟΛΩΜΟΣ, ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ (1802 - 1883)

Αδελφός του ποιητή Διονύσιου Σολωμού, γιος του κόμη Νικ. Σολωμού και της Αγγ. Νίκη. Χρημάτισε πρόεδρος της Ιονίου Γερουσίας (1850).

Φωτογραφική αναπαραγωγή

Το πρωτότυπο ευρίσκεται στο Μουσείο Σολωμού και Επιφανών Ζακυνθίων

10. ΜΑΡΤΕΛΑΟΣ, ΑΝΤΩΝΙΟΣ (1754 - 1818)

Ο Αντ. Μαρτελάος ήταν δάσκαλος, εκκλησιαστικός ρήτορας και στιχουργός. Έγραψε στίχους πατριωτικούς σε γλώσσα λαϊκή. Γνωστό το έργο του “*Υμνος εις την περίφημον Γαλλίαν, αρχισιράτηγον Βοναπάρτην και τον σιραιτηγόν Γενίλλην*” που ήταν πηγή έμπνευσης και για το Σολωμό. Υπήρξε δάσκαλος του Σολωμού,

Φώσκολο, Τερτσέτη, Μάτση και των παιδιών του Θ. Κολοκοτρώνη. Ήταν φιλικός και μεγάλος πατριώτης.

Φωτογραφική αναπαραγωγή

Το πρωτότυπο ευρίσκεται στο Μουσείο Σολωμού και Επιφανών Ζακυνθίων

11. ΜΟΥΣΤΟΞΥΔΗΣ, ΑΝΔΡΕΑΣ (1785 - 1860)

Επιφανής ιστοριοδίφης και φιλόλογος. Επί Καποδίστρια (1828 - 1831) ανέλαβε τη διεύθυνση των εφημερίδων “Αιγιναία” και “Ελληνικός Ταχυδρόμος”. Μετά τη δολοφονία του Κυβερνήτη επανήλθε στην ιδιαίτερη του πατρίδα την Κέρκυρα και έγινε βουλευτής, γερουσιαστής και άρχων της Παιδείας.

Περίφημη έκδοση του Μουστοξύδη υπήρξε το περιοδικό “Ελληνομνήμων” (1843 - 1853) που περιείχε τις μακροχρόνιες μελέτες του.

Λιθογραφία Ασπρόμαυρη 34 x 42 εκ.

Εθνικό Ιστορικό Μουσείο

12. ΜΕΣΣΑΛΑΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΣ, ΚΟΜΗΣ

Θείος και κηδεμόνας των ανηλίκων Διονυσίου και Δημητρίου Σολωμού. Στην επάνω δεξιά πλευρά ένα χαρακτηριστικό ποίημα γραμμένο από τον Δημήτριο Σολωμό.

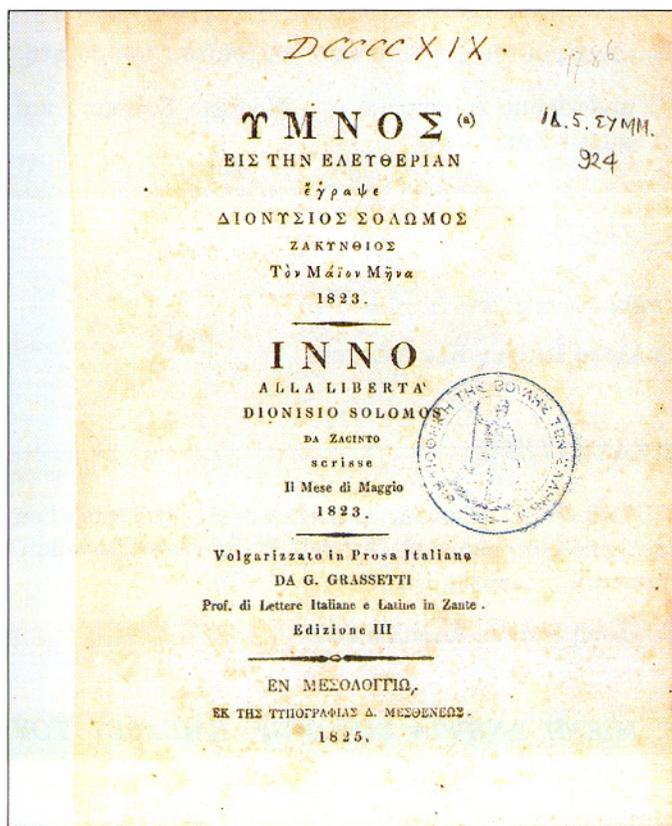
Φωτογραφική αναπαραγωγή

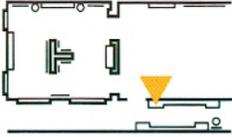
Το πρωτότυπο ευρίσκεται στο Μουσείο Σολωμού και Επιφανών Ζακυνθίων

13. ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ ΣΤΗ ΖΑΚΥΝΘΟ

Οικογενειακό κειμήλιο του Σταύρου Α. Παναγιωτόπουλου, απ' ευθείας απογόνου του Δημητρίου Ν. Σολωμού. Στο γραφείο διακρίνονται: 1η έκδοση του «Ύμνου εις την ελευθερία» (1825) και η μελοποίησή του από τον Νικ. Μάντζαρο.

Συλλογή Σταύρου Α. Παναγιωτόπουλου

1. ΟΙΚΙΑ ΣΟΛΩΜΟΥ ΣΤΗ ΖΑΚΥΝΘΟ

Η οικία του ποιητή καταστράφηκε στο σεισμό του 1953.

Φωτογραφική αναπαραγωγή

Το πρωτότυπο ευρίσκεται στο Μουσείο Σολωμού και Επιφανών Ζακυνθίων

2. ΣΟΛΩΜΟΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΣ (ή ΣΑΛΑΜΟΝ), ΚΟΜΗΣ, (1737 - 1807)

Επιφανής κρητικής καταγωγής Ζακύνθιος άρχοντας, πατέρας των Διονυσίου και Δημητρίου Σολωμού, σύζυγος της Αγγελικής Νίκη, την οποία παντρεύτηκε την προηγούμενη του θανάτου του.

Στον κόμη Νικ. Σολωμό είχε παραχωρηθεί το δικαίωμα του μονοπωλείου καπνού και γι' αυτό είχε και την προσωνυμία του ταμπακιέρη.

Προσωπογραφία Αγνώστου

Φωτογραφική αναπαραγωγή

Το πρωτότυπο ευρίσκεται στο Μουσείο Σολωμού και Επιφανών Ζακυνθίων

3. ΚΑΛΒΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ (1792-1869)

Ο Ανδρέας Κάλβος γεννήθηκε στη Ζάκυνθο το 1792 από τον Κερκυραίο Ιωάννη Κάλβο και τη Ζακυνθινιά Ανδριανή Ρουκάνη. Μετά τις εγκύκλιες σπουδές του πηγαίνει στην Ιταλία και εκεί γίνεται γραμματέας του

εθνικού ευεργέτη Μιχαήλ Ζωσιμά.

Συνδέεται με τον Φώσκολο, με τον οποίο αργότερα πηγαίνει στην Ελβετία και στην Αγγλία, όπου εξασκεί το επάγγελμα του δασκάλου. Όταν ξεσπά η Ελληνική Επανάσταση αγωνίζεται διεθνώς για τα δίκαια του Ελληνικού λαού. Γυρίζει στην Ελλάδα, πηγαίνει στο Ναύπλιο, στην Κέρκυρα, όπου και διδάσκει στην Ιόνιο Ακαδημία. Φεύγει όμως το 1852 στην Αγγλία, όπου και πεθαίνει το 1869.

Εξέδωσε 10 ωδές στη Γενεύη (1824) και άλλες 10 στο Παρίσι (1826). Παντρεύτηκε δύο φορές με Αγγλίδες.

Φωτογραφία του φανταστικού πορτραίτου του ποιητή

Το πρωτότυπο ευρίσκεται στο Μουσείο Σολωμού και Επιφανών Ζακυνθίων

4. "ZANTE"

Χαρακτικό αγνώστου (±1850)

Συλλογή Ιωάννη Κεφαλληνού

4. ZAKYNTHOS

Ed. Dodwell, St. Sauveur, Castellan et al., "Die Ionischen Inseln beschrieben nach Dodwell, St. Sauveur, Castellan, Pomardi..." Leipzig, Hartlebens, (1825).

Συλλογή Ιωάννη Κεφαλληνού

5. ΜΙΚΡΗ ΑΝΗΨΙΑ ΣΟΛΩΜΟΥ, ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (1822 - 1825)

Ανηψιά του Διονυσίου Σολωμού που πέθανε σε ηλικία

τριών ετών. Πάνω στον πίνακα υπάρχει ποίημα γραμμένο από τον ίδιο τον ποιητή στο “θάνατο της μικρής ανηψιάς”.

Προσωπογραφία αγνώστου

Φωτογραφική αναπαραγωγή

Το πρωτότυπο ευρίσκεται στο Μουσείο Σολωμού και Επιφανών Ζακυνθίων

6. Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΣΕ ΕΦΗΒΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ

Φωτογραφική αναπαραγωγή του έργου του Παναγιώτη Χανδέλη.

Το πρωτότυπο ευρίσκεται στο Μουσείο Σολωμού και Επιφανών Ζακυνθίων

7. ΚΑΛΒΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ

“ΛΥΡΑ... ΚΑΙ ΑΝΕΚΔΟΤΟΣ ΥΜΝΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΜΑΡΤΕΛΛΟΥ”

Εν Ζακύνθω, εκ του Τυπογραφείου “Ο Παρνασσός”, του εκδότη Σεργίου Χ. Ραφτάνη, 1881.

Βιβλιοθήκη της Βουλής

8. ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΒΑΠΤΙΣΗΣ ΔΙΟΝ. ΣΟΛΩΜΟΥ

Το πιστοποιητικό βάπτισης του Διονύσιου Σολωμού πιστοποιεί την ημερομηνία γέννησής του στις 8.6.1798 (6.4.1799).

Ακαδημία Αθηνών

9. ΔΙΑΘΗΚΗ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ

Κείμενο της διαθήκης του Νικολάου Σολωμού (28.12.1802).

Ακαδημία Αθηνών

10. ΓΑΜΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ

Πιστοποιητικό του γάμου του Νικολάου Σολωμού μετά της Αγγελικής Νίκλη, (2.3.1807).

Ακαδημία Αθηνών

11. ΘΑΝΑΤΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ

Πιστοποιητικό θανάτου του Νικολάου Σολωμού. (28.2.1807)

Ακαδημία Αθηνών

12. ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ

Δύο νομίσματα του Ιονικού Κράτους (1819) και γραμματόσημα.

Συλλογή Ιωάννη Κεφαλληνού

1. “ΕΙΣ ΜΑΡΚΟ ΜΠΟΤΣΑΡΙ” ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

Ωδή του Διονυσίου Σολωμού από την έκδοση του Ιακώβου Πολυλά με τίτλο “Τα Ευρισκόμενα” εν Κερκύρα, Τυπογραφείον “Ερμής” Αντωνίου Τερζάκη (1859).

Βιβλιοθήκη Λομβέρδου

1. ΚΕΡΚΥΡΑ - ΣΠΙΤΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ

Υδατογραφία, Αγνώστου, 30,5 x 24 εκ.
Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών

2. 1821. ΠΡΩΤΟΝ ΕΤΟΣ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΓΩΝΟΣ

Ιωάννης Πετρώφ
Λιθογραφία 46,5 x 0,30 εκ.

Συλλογή Ιωάννη Κεφαλληνού

3. ΕΠΙΤΑΝΗΣΟΣ ΙΕΡΟΣ ΑΓΩΝ

Ιωάννης Πετρώφ, (1849 - ;)
Λιθογραφία 46,5 x 0,30 εκ.

Συλλογή Ιωάννη Κεφαλληνού

4. THE ISLAND OF ZANTE

Χάρτης επιχρωματισμένος αγνώστου
20 x 14 εκ.

Συλλογή Ιωάννη Κεφαλληνού

5. ΖΑΚΥΝΘΟΣ. ΔΡΟΜΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΟΛΗ

ROAD FROM THE CASTLE INTO THE TOWN,
ZANTE 1856

Υδατογραφία αγνώστου 17 x 24,5 εκ.

Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών

6. DESTRUCTION DE MISSOLONGHI

G. Langlois
Λιθογραφία ασπρόμαυρη 50 x 60 εκ.

Εθνικό Ιστορικό Μουσείο

7. ΚΕΡΚΥΡΑ. ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΜΕ ΤΟ ΦΡΟΥΡΙΟ, (ΚΑΤΩ ΔΕΞΙΑ Η ΕΝΔΕΙΞΗ: Schranz)

Joseph Schranz (1794 - 1882)
Υδατογραφία, 34,5 x 47,5 εκ.

Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών

8. ΖΑΚΥΝΘΟΣ. ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ACROTINA ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ
ACROTINA FROM THE CASTLE ZANTE, 1856

Υδατογραφία αγνώστου, 24,5 x 33,5 εκ.

Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών

9. ΖΑΚΥΝΘΙΝΕΣ ΦΟΡΕΣΙΕΣ

Marèchal, (±1795)
Υδατογραφίες 0,19 x 0,12 εκ.

Συλλογή Ιωάννη Κεφαλληνού

10. Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΜΑΡΚΟΥ ΜΠΟΤΣΑΡΗ

Alphonse Marie de Neuville, (1835 - 1885)
Επιζωγραφισμένη λιθογραφία 37,5 x 53 εκ. (±1870)

Συλλογή Ιονικής Τραπεζης

11. ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

J. L. Rugendas (1802 - 1858)
Λιθογραφία

Μουσείο Μπενάκη

12. THE TOWN AND HARBOUR OF ZANTE

J. Cartwright (1789 - 1829)
Χαρακτικό 38,5 x 0,60 εκ. (1821)

Συλλογή Ιωάννη Κεφαλληνού

13. ΕΞΟΔΟΣ ΤΗΣ ΦΡΟΥΡΑΣ ΤΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

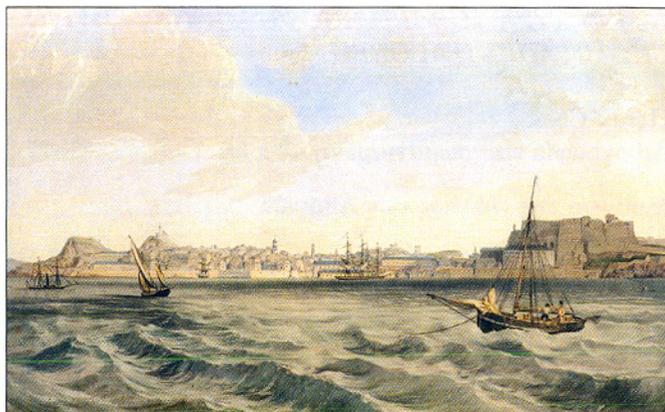
Θεόδωρος Βρυζάκης, (1814 - 1878)
Λιθογραφία 49 x 76 εκ.

Μουσείο Μπενάκη

14. ΚΕΡΚΥΡΑ. ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΑΠΟ ΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ. CORFU (GRECE).

Théodore Du Moncel
Λιθογραφία έγχρωμη 31 x 47 εκ.

Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών

15. PLAN DE L' ILE DE ZANTE

J.B. Le Chevalier
gravé par Tardieu, B.
Χαρακτικό 34,5 x 25,5 εκ.

Βιβλιοθήκη Λομβέρδου

16. ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗ ΤΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
DEFENSE DE MISSOLONGHI

Alphonse Marie de Neuville, (1835 - 1885)
Λιθογραφία επιζωγραφισμένη 37,5 x 52 εκ. (±1870)

Συλλογή Ιονικής Τραπεζης

17. MORT DE MARC BOTZARIS LE 20/8AOUT 1823

C. Langlois
Χαλκογραφία ασπρόμαυρη 53 x 64 εκ.

Εθνικό Ιστορικό Μουσείο

18. ΚΕΡΚΥΡΑ. ΜΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΜΕ ΤΟ ΦΡΟΥΡΙΟ
THE CITADEL OF CORFU

Henry Cook

Λιθογραφία επιχρωματισμένη 33 x 50

Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών

19. *THE CURRANT PLAIN OF ZANTE*

Cartwright J. (1789 - 1829)

Υδατογραφία 24x34 εκ.

Μουσείο Μπενάκη

20. ΚΕΡΚΥΡΑ. ΜΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΑΠΟ
ΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ
VIEW OF CORFU FROM THE SEA, c. 1830

Joseph Schranz, (1794 - 1882)

Υδατογραφία 29 x 44 εκ.

Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών

21. ΚΕΡΚΥΡΑ. ΜΑΚΡΙΝΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΦΡΟΥΡΙΟΥ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΑΠΟ ΤΑ ΜΕΣΟΓΕΙΑ
DISTANT VIEW OF THE CITADEL, CORFU, 1856

Υδατογραφία αγνώστου 24,5 x 34,5 εκ.

Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών

22. *MODELO DE LA BANDERA DE LA NUEVA
REPUBLICA DE LAS ISLAS DE CORFU (1800)*

Σημαία

Χαρτώο 0,20 x 0,26 εκ.

Συλλογή Ιωάννη Κεφαλληνού

23. ΚΕΡΚΥΡΑ. ΕΝΔΕΙΞΗ (ΚΑΤΩ ΔΕΞΙΑ)
NOV. 20. 1818 J. C. SHIP NEAR CORFU

J. Cartwright, (1789 - 1829)

Υδατογραφία 24 x 34 εκ.

Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών

24. *L'ILE OF ZANTE*

Χάρτης επιχρωματισμένος αγνώστου 20 x 14 εκ.

Συλλογή Ιωάννη Κεφαλληνού

25. *PLAN D' ILE DE ZANTE*

J. B. Le Chevalier

grave par Tardieu, B.,

Χαρακτικό επιχρωματισμένο 34,5 x 25,5 εκ.

Συλλογή Ιωάννη Κεφαλληνού

26. *VIEW FROM THE VILLAGE OF GALLARO*

Edward Lear, (1812 - 1888)
Λιθογραφία, 27,5 x 39 εκ.

Συλλογή Ιωάννη Κεφαλληνού

27. *VIEW FROM MONTE SKOPO, ZANTE*

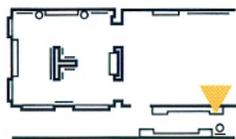
Edward Lear, (1812 - 1888)
Λιθογραφία, 27,5 x 39 εκ.

Συλλογή Ιωάννη Κεφαλληνού

28. *VIEW FROM THE CASTLE HILL,
LOOKING TOWARDS MONTE SKOPO, ZANTE*

Edward Lear, (1812 - 1888)
Λιθογραφία 27,5 x 39 εκ.

Συλλογή Ιωάννη Κεφαλληνού

1. *ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ*

Απόψεις του νησιού από το περιοδικό “L’ Illustration. Journal Universel”, (1862).

Συλλογή Ιωάννη Κεφαλληνού

❖ *ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ*

Απόψεις του νησιού από το περιοδικό “L’ Illustration. Journal Universel”, (1862).

Συλλογή Ιωάννη Κεφαλληνού

2. *ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ*

Απόψεις της Ζακύνθου από το περιοδικό “The Graphic” (5.11.1892) σε σχέδια του C. W. Wyllie.

Συλλογή Ιωάννη Κεφαλληνού

❖ *VIEW IN ZANTE AFTER THE EARTHQUAKE*

Άποψη της Ζακύνθου μετά το σεισμό (1893)
C. W. Wyllie.

Χρωμολιθογραφία

Συλλογή Ιωάννη Κεφαλληνού

❖ *ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ*

Απόψεις του νησιού από το περιοδικό “L’ Illustration. Journal Universel” (1862)

Συλλογή Ιωάννη Κεφαλληνού

3. *ΕΠΙΣΤΟΛΙΚΑ ΔΕΛΤΑΡΙΑ ΤΗΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ*

Απόψεις της Ζακύνθου σ’ επιστολικά δελτάρια

Συλλογή Ιωάννη Κεφαλληνού

4. ΒΑΡΒΙΑΝΗΣ, ΑΝΤ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ (1898 - 1980)

Σπούδασε φαρμακοποιός στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και εξάσκησε το επάγγελμα στη Ζάκυνθο. Εξέδωσε πολλές μελέτες σχετικές με την επιστήμη του και άλλες ιστορικού περιεχομένου κυρίως. Διέσωσε δύο φορές τα χειρόγραφα του ποιητή (1941, 1953).

Στις φωτογραφίες εικονίζεται μαζί με τους: Λίνο Πολίτη, μελετητή του σολωμικού έργου και το ζεύγος Pontani. Ο Ιταλός νεοελληνιστής καθηγητής Filippo M. Pontani, συνέβαλε αποφασιστικά στην ανάγνωση και τη μεταγραφή των κειμένων σε ιταλική γλώσσα που περιέχονται στα χειρόγραφα.

Συλλογή Μαρίας Λίνου Πολίτη

5. ΖΑΝΤΕ

Λιθογραφία ασπρόμαυρη

Συλλογή Ιωάννη Κεφαλληνού

6. ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΤΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ

“Αγγλοελληνική Επιθεώρηση” τεύχος Δ’ (1.8.1949).

Συλλογή Μαρίας Λίνου Πολίτη

7. ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ “ΑΥΤΟΓΡΑΦΑ ΕΡΓΑ”

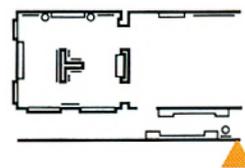
Έκδοση των αυτόγραφων έργων του ποιητή με επιμέλεια του Λίνου Πολίτη. Θεσσαλονίκη, 1964.

Συλλογή Έλλης Μητράκου

8. Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΝΙΚ. ΒΑΡΒΙΑΝΗ

Η διάσωση των χειρογράφων του ποιητή από τον Ν. Βαρβιάνη όπως παρουσιάζεται στην εφημερίδα “Νέα Εποχή”.

Συλλογή Μαρίας Λίνου Πολίτη

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ

Προσωπογραφία

Γεώργιος Γουναρόπουλος (1889 - 1977)

Σχέδιο με κάρβουνο 67 x 48 εκ.

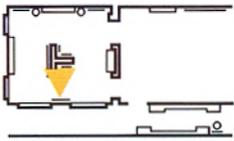
Εταιρεία Ελλήνων Λογοτεχνών

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ

Προτομή

Γεώργιος Δημητριάδης (1878 - 1941)

Προεδρικό Μέγαρο

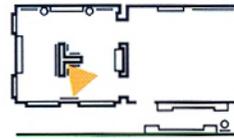

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΨΑΡΩΝ

Γύζης, Νικόλαος (1842 - 1901)
Ελαιογραφία, 1,33 x 1,88

Εθνική Πινακοθήκη

ΔΟΞΑ ΤΩΝ ΨΑΡΩΝ

Γύζης Νικόλαος (1842 - 1901)
Κρητιδογραφία σε χαρτί 44,5 x 33,5

Εθνική Πινακοθήκη

ΠΟΛΥΛΑΣ ΙΑΚΩΒΟΣ (1825 - 1896)
Προσωπογραφία

Γ. Σ. Σαμαρτζής (1905)

Ελαιογραφία 72,5x52

Βασικός εκδότης του σολωμικού έργου και κριτικός της λογοτεχνίας. Το βασικό κριτικό έργο του είναι “Τα Προλεγόμενα” στην έκδοση Σολωμού το 1859. Άλλα έργα του κυρίως κριτικές και μεταφράσεις είναι: 1859 - 1860. “Πόθεν η μυστικοφοβία του κ. Σ. Ζαμπελίου;”, “Η φιλολογική μας γλώσσα” 1892, “Τρικυμία” 1855, “Άμλετ”, 1889, “Οδύσσεια” 1875, “Ιλιάδα” 1890 κ.ά.

Δήμος Κερκύρας

Αυτοτελείς εκδόσεις, αφιερώματα λογοτεχνικών
περιοδικών και “Απαντα” του έργου του Διονυσίου Σολω-
μού

1. ΣΟΛΩΜΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Διονυσίου Σολωμού Ζακυνθίου, “Ύμνος εις την
Ελευθερίαν. Dithyrambe sur la liberté, par... traduit du
grec moderne par Stanislas Julien”. A Paris, Firmin
Didot, 1825.

1α. ΓΕΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Εν Ναυπλίω, Τετάρτη, 21 Οκτωβρίου 1825.
«Χάριν των φιλομούσων αναγνωστών μας εκδίδομεν το
ακόλουθον φιλολογικόν άρθρον, το οποίον έγραψεν ο
κύριος Σπ. Τρικούπης περιέχον συνοπτικὴν ἀνάληψιν
του κατά τρίτην φοράν εκδοθέντος εν Μεσολογγίω
Ύμνου εις την Ελευθερίαν του Κόμητος Διονυσίου
Σολωμού Ζακυνθίου».

Βιβλιοθήκη της Βουλής

2. ΣΟΛΩΜΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

“Ύμνος εις την Ελευθερίαν έγραψε... τον Μάϊον Μήνα
1823. Inno alla liberta fu scritto da... e trasportato in
versi italiani da Domenico de Nobili”, Corfu, Nella

Stamberia del Governo, 1837.

3. ΣΟΛΩΜΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

“Inno alla Liberta scrisse conte Dionisio Solomos... e
Niccolo Volterra Co. Crissopevri concittadino ed amico
dell’ illustre poeta in italico verso sciolto tradusse nell’
anno 1843”, Corfu, 1843.

4. ΣΟΛΩΜΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

“Inno alla Liberta scritto par ... e trasportato in versi
italiani da Domenico De Nobili”, Corfu, G. Nacamulli
Edit., 1875.

5. ΣΟΛΩΜΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

“Hymne à la Liberté par ... Traduit en vers francais par
Gustave Laffon”, Paris, A. Hennuyer, 1880.

6. ΣΟΛΩΜΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

“Ύμνος εις την Ελευθερίαν”, Εν Αθήναις, Εκ του
Τυπογραφείου της Ενώσεως, 1884.

7. ΣΟΛΩΜΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

“Inno alla liberta ... Transportata in versi italiani da N.
Gonemi corcirese”, Corfu, Tipografia Luce A. Lanza,
1885.

8. ΣΟΛΩΜΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

“Ύμνος εις την Ελευθερίαν. Εικόνες Σπύρου Βασιλείου”. [Αθήνα], Ίκαρος, 1944 - 1954.

9. Τέσσερα αποκόμματα από φιλολογικά περιοδικά με άρθρα για την 100ετηρίδα από τη δημιουργία του «Ύμνου εις την Ελευθερία» (1923):

- ✧ «Εύα Νικήτρια»
- ✧ «Ελληνική Επιθεώρηση»
- ✧ «Αι Μούσαι»
- ✧ «Πινακοθήκη»

10. “Πρακτικά συνελεύσεως προς εκλογήν επιτρόπων εν Ζακύνθω και εν Αθήναις διά τον εορτασμόν της 1ης εκατονταετηρίδος από τον θάνατον του εθνικού ποιητού Διονυσίου Σολωμού”, Εν Ζακύνθω, Δ. Κλάδης, 1955.

11. ΣΟΛΩΜΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

“Carme lirico per la morte di Lord Byron di ... Versione libera di A. B. Palli”. Livorno, Tipografia di Franc. Vigo, 1866.

12. ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ Αρ. 69. Μεσολόγγι, 1824.

13. ΣΟΛΩΜΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

“Sonetti. Δεκατετράστιχα του Εθνικού ποιητού ... Ελεύθεραι μεταφράσεις ανέκδοται εκ του ιταλικού υπό Αριστείδου Καρκοκεφάλου”. Εν Ζακύνθω, Τύποις, Ν.

Κοντόγιωργα, 1902

14. ΣΟΛΩΜΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

La visione di Lambro e l' Anvenenata ... voltate in versi italiani. Zante, Tipografia «Zacinto», 1873.

15. ΣΤΑΗΣ, ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

“Κριτική. Ο Λάμπρος του Σολωμού. Έγραψεν ... Κυθήριος τον Ιανουάριον του 1853”. Αθήνησι, Χ. Ν. Φιλαδέλφεις, 1853.

16. “Λόγος εκφωνηθείς παρά του Κ. Ιουλίου Τυπάλδου. Κατά την εν τω ναω των Αγίων Πάντων πένθιμον τελετήν εις μνημόσυνον του Ζακυνθίου Ποιητού Διονυσίου Σολωμού”. Εν Ζακύνθω, Τυπογραφείον “Ο Παρνασσός”, 1857.

17. “Ποιήματα Σολωμού και ωδή εις τον θάνατον του”. Εν Αθήναις, Εκ του Τυπογραφείου “Το Αθήναιον”, 1857.

18. “Εκθεσις των πεπραγμένων υπό της Κεντρικής Επιτροπής επί της εκατονταετηρίδος του Σολωμού”. Εν Ζακύνθω, Τύποις Ν. Κοντόγιωργα, 1902.

19. ΣΟΛΩΜΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

“Απαντα τα Ευρισκόμενα. Μετά προλόγου περί του

βίου και των έργων του Ποιητού υπό Κωστή Παλαμά και μετά πέντε φωτοτυπιών κατά σχεδιογραφήματα Ν. Γύζη και Γ. Ιακωβίδου”. Εν Αθήναις, Τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου, 1901.

20. ΣΟΛΩΜΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

“Άπαντα τα Ευρισκόμενα”. Εν Αθήναις, Γ. Δ. Φέξη, 1903.

21. ΣΟΛΩΜΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

“... Ανέκδοτα Έργα”. Υπό Κ. Καιροφύλα. Αθήνα, Στοχαστής, 1927.

22. ΣΟΛΩΜΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

“Άπαντα τα Ευρισκόμενα ελληνικά ποιήματα με τον διάλογον και τα προλεγόμενα του Ιακώβου Πολυλά. Φροντίδα, σχόλια και κατάταξη Γερ. Σπαταλά”. Εν Αθήναις, Μ. Γ. Βασιλείου, 1936.

23. Επιστολικό δελτάριο με χειρόγραφο ποίημα του Κ. Καιροφύλα “εις τον Διονύσιον Σολωμόν” με την ευκαιρία της αποπεράτωσης του ανδριάντος του ποιητού στη Ζάκυνθο το Μάϊο του 1902.

24. ΣΟΛΩΜΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

“Άπαντα”. Τόμος Α: Ποιήματα. Επιμέλεια - Σημειώσεις Λίνου Πολίτη. Τόμος Β: Παράρτημα - Ιταλικά

(Ποιήματα και Πεζά) Μετάφραση Λίνου Πολίτη με συνεργασία Γ. Ν. Πολίτη. Αθήνα, Ίκαρος, 1948 - 1960.

25. ΣΟΛΩΜΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

“Τα έργα του ... Εισαγωγή - Υπομνήματα - Κατάταξις”. Νικ. Β. Τωμαδάκη. Αθήνα, Αετός, 1954.

26. ΣΟΛΩΜΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

“Άπαντα”. Ποιήματα και πεζά. Προλεγόμενα Μαρίνου Σιγούρου. Έκδοσις επιτροπής Ζακύνθου εορτασμού εκατονταετηρίδος Σολωμού. Εν Αθήναις, ΟΕΣΒ, 1957.

27. ΣΟΛΩΜΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

“Άπαντα”. Τόμος Γ: Αλληλογραφία. Επιμέλεια - Μετάφραση - Σημειώσεις Λίνου Πολίτη. Αθήνα, Ίκαρος, 1991.

28. ΣΟΛΩΜΟΥ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ

“Ποιήματα και Πεζά”. Επιμέλεια - Εισαγωγές Στυλιανός Αλεξίου. Αθήνα, στιγμή, 1994.

